

**ENERGY SYSTEMS
AND SUSTAINABILITY**

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΙΑ

ΗΡΩΩΝ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ 9, ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥΠΟΛΗ ΖΩΓΡΑΦΟΥ, Τ.Κ. 15780 ΑΘΗΝΑ | e-mail: eska-msc@chemeng.ntua.gr

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

CODE OF ETHICS IN RESEARCH

The English version follows the Greek

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
2.	ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ	1
2.1.	ΜΕΛΗ ΔΕΠ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	2
2.2.	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΙ & ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ	2
2.3.	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ & ΤΕΧΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	3
3.	ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΈΡΕΥΝΑ.....	3
4.	ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ & ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ.....	4
1.	INTRODUCTION	5
2.	ACADEMIC ETHICS	5
2.1.	TEACHING, LABORATORY & RESEARCH STAFF	6
2.2.	POSTGRADUATE & PHD STUDENTS.....	6
2.3.	ADMINISTRATIVE & TECHNICAL STAFF	6
3.	RESEARCH ETHICS.....	7
4.	COPYRIGHT & SCIENTIFIC PUBLICATIONS	7
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α. ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΛΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΜΠ – ANNEX A CODE OF ETHICS AND GOOD PRACTICE OF NTUA	8
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΗΘΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΗΔΕ ΤΟΥ ΕΜΠ – ANNEX B. CODE OF ETHICS AND DEONTOLOGY OF THE RESEARCH ETHICS AND DEONTOLOGY COMMITTEE OF NTUA	19

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το ΕΜΠ συμμορφούμενο με τις διατάξεις του άρθρου 217 του Νόμου 4957/2022 (ΦΕΚ Α'141) έχει συγκροτήσει Επιτροπή Δεοντολογίας με απόφαση του Συμβουλίου Διοίκησης. Η Επιτροπή Δεοντολογίας κατάρτισε Κώδικα Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής για ακαδημαϊκά, διοικητικά και ερευνητικά θέματα, ο οποίος εγκρίθηκε από τη Σύγκλητο του Ιδρύματος (17^η Συνεδρίαση, 16.12.2024, Θέμα 7^ο) και δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Β'7387/31.12.2024 (Παράρτημα Α). Σύμφωνα με το Άρθρο 1 του Κώδικα Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής, σκοπός του Κώδικα είναι *“ο καθορισμός ενός **πλαίσιου αρχών, αξιών και κανόνων δεοντολογίας και καλών πρακτικών** σε σχέση με τα **ακαδημαϊκά, διοικητικά και ερευνητικά θέματα λειτουργίας** του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (Ε.Μ.Π.), με στόχο να διασφαλιστεί ότι το Ίδρυμα παραμένει ένας **χώρος σεβασμού, ακαδημαϊκής αριστείας, μάθησης, διαφάνειας και ανάπτυξης**, όπου κάθε μέλος της κοινότητας αισθάνεται ασφαλές και ενθαρρύνεται να επιδιώκει την προσωπική, ακαδημαϊκή και επαγγελματική του εξέλιξη”*.

Ο Κώδικας δεσμεύει:

- ❖ όλα τα μέλη του **διδασκικού και ερευνητικού** προσωπικού,
- ❖ το διοικητικό, τεχνικό και λοιπό προσωπικό,
- ❖ τους **φοιτητές όλων των κύκλων σπουδών** (προπτυχιακού, μεταπτυχιακού και διδακτορικού επιπέδου),
- ❖ καθώς και **εξωτερικούς συνεργάτες και φορείς** που συνεργάζονται με το Ίδρυμα.

Συνοπτικά, ο Κώδικας Δεοντολογίας του ΕΜΠ:

- ❖ Ενσωματώνει διεθνείς αρχές ακαδημαϊκής ακεραιότητας και έρευνας.
- ❖ Καθορίζει ρητά μεταξύ άλλων τις υποχρεώσεις όλων των εμπλεκόμενων σε οποιαδήποτε ερευνητική δραστηριότητα, συμπεριλαμβανομένων των μεταπτυχιακών φοιτητών.
- ❖ Διασφαλίζει ότι η έρευνα διεξάγεται με ανεξαρτησία, σεβασμό, διαφάνεια και λογοδοσία.
- ❖ Προωθεί ένα πανεπιστημιακό περιβάλλον **αριστείας, εμπιστοσύνης και κοινωνικής ευθύνης**, απαραίτητο για την προαγωγή της γνώσης και της καινοτομίας.

2. ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ

Η ακαδημαϊκή δεοντολογία αποτελεί τον πυρήνα του Κώδικα και εξασφαλίζει τη νομιμότητα, τη διαφάνεια και την ηθική υπόσταση της πανεπιστημιακής ζωής. Εφαρμόζεται **σε όλα τα μέλη της κοινότητας του ΕΜΠ**, ανάλογα με το ρόλο και τα καθήκοντα που έχει αναλάβει ο/η καθένας/καθεμία. Όλα τα μέλη οφείλουν να καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να διαχωρίσουν τις προσωπικές τους πεποιθήσεις από τα καθήκοντά τους προκειμένου αυτές να μην επηρεάζουν με αρνητικό τρόπο την εκπλήρωση της αποστολής του ΕΜΠ.

2.1. ΜΕΛΗ ΔΕΠ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Τα μέλη του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού (ΔΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΕΠ, ΕΤΕΠ, επισκέπτες ή εντεταλμένοι διδάσκοντες, ερευνητές) έχουν την ευθύνη να αποτελούν **παράδειγμα ακαδημαϊκής ακεραιότητας** και να διασφαλίζουν την ποιότητα της εκπαίδευσης και της έρευνας.

- ❖ **Ανεξαρτησία και αντικειμενικότητα:** Ενεργούν σύμφωνα με τις αρχές της επιστημονικής ελευθερίας, της αξιοκρατίας και της αμεροληψίας.
- ❖ **Σεβασμός και ίση μεταχείριση:** Συμπεριφέρονται με ευγένεια και δικαιοσύνη προς όλους τους φοιτητές και συναδέλφους, αποφεύγοντας κάθε μορφή διάκρισης ή παρενόχλησης.
- ❖ **Εκπαιδευτική ευθύνη:** Εκπληρώνουν προσωπικά τα διδακτικά τους καθήκοντα, μεριμνούν για δίκαιη αξιολόγηση και καλλιεργούν πνεύμα συνεργασίας, αλληλεγγύης και σεβασμού.
- ❖ **Αποφυγή εκμετάλλευσης:** Οποιαδήποτε πράξη που επιδιώκει προσωπικό όφελος εις βάρος φοιτητών ή συνεργατών συνιστά σοβαρό πειθαρχικό αδίκημα.
- ❖ **Ερευνητική ηθική:** Οι ερευνητές οφείλουν να τηρούν τα πρότυπα της αλήθειας, της τεκμηρίωσης και της ελεύθερης επιστημονικής έκφρασης, αποφεύγοντας συγκρούσεις συμφερόντων και παραποίηση αποτελεσμάτων.
- ❖ **Δημοσιεύσεις και αναφορές:** Κάθε επιστημονική δημοσίευση πρέπει να αναφέρει το ΕΜΠ, τη Σχολή και το Εργαστήριο. Η συμβολή συνεργατών και φοιτητών πρέπει να αναγνωρίζεται ισότιμα.

2.2. ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΙ & ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

Οι φοιτητές του 2^{ου} και 3^{ου} κύκλου σπουδών αποτελούν **ενεργά μέλη της ερευνητικής κοινότητας** και δεσμεύονται από τα ίδια ηθικά πρότυπα με τους διδάσκοντες:

- ❖ Εκπονούν διπλωματικές και διατριβές με **πρωτοτυπία, τεκμηρίωση και αυθεντικότητα**.
- ❖ Οφείλουν να **δηλώνουν όλες τις πηγές** και να αποφεύγουν τη λογοκλοπή, την αντιγραφή και την ακατάλληλη χρήση εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης.
- ❖ Τα **πνευματικά δικαιώματα** ανήκουν στους ίδιους, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά από συμβάσεις χρηματοδότησης ή συνεργασίες.
- ❖ Σε κάθε δημοσίευση ή έκδοση εργασίας οφείλουν να αναφέρουν **το ΕΜΠ, τη Σχολή, τον Τομέα και τον Επιβλέποντα Καθηγητή**.
- ❖ Συμμετέχουν ενεργά στην **αξιολόγηση της διδασκαλίας και των προγραμμάτων σπουδών**, συμβάλλοντας στη βελτίωση της ποιότητας.

Η παραβίαση των κανόνων αυτών συνιστά **πειθαρχικό αδίκημα**, το οποίο αντιμετωπίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4957/2022.

2.3. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ & ΤΕΧΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Τα μέλη των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών υποστηρίζουν την εύρυθμη λειτουργία του Ιδρύματος με **επαγγελματισμό, εχεμύθεια και ουδετερότητα**. Οφείλουν να τηρούν την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που διαχειρίζονται, ιδιαίτερα όσων σχετίζονται με **φοιτητικά και ερευνητικά δεδομένα**.

3. ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΈΡΕΥΝΑ

Το Κεφάλαιο Γ του Κώδικα πραγματεύεται τους **Κανόνες Δεοντολογίας επί Ερευνητικών Θεμάτων**, καλύπτοντας “κάθε ερευνητική ή αναπτυξιακή δραστηριότητα (ή από κοινού «έρευνα») που διεξάγεται υπό την ευθύνη ή με τη συμμετοχή του επιστημονικού προσωπικού του Ε.Μ.Π., περιλαμβανομένων ιδίως των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας του Ιδρύματος ή και άλλων Μελών αυτού, στους χώρους του ή εκτός αυτών, με ή χωρίς χρηματοδότηση”. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 9, εδάφιο 2 του Κώδικα, “τα μέλη Δ.Ε.Π. και όλοι όσοι συμμετέχουν σε ερευνητικές δραστηριότητες του Ε.Μ.Π. θα πρέπει να σέβονται τον Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας του Ιδρύματος”. Το ΕΜΠ, ανταποκρινόμενο αρχικά στις διατάξεις του Ν. 4521/2018 (Κεφάλαιο Ε΄: Επιτροπές Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας, Άρθρα 21-27), και στη συνέχεια του Ν. 4957/2022 (Κεφάλαιο Λ: Θέματα Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας, Άρθρα 277-282), έχει συστήσει Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας και συντάξει σχετικό Κανονισμό, ο οποίος αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του δημοσιευμένου “Οδηγού Χρηματοδότησης του ΕΛΚΕ ΕΜΠ” (ΑΔΑ 661Ζ46ΨΖΣ4-ΟΕΕ). Στο παρόν κείμενο επισυνάπτεται το Παράρτημα 5: Κανονισμός Ηθικής και Δεοντολογίας Έρευνας της ΕΗΔΕ του ΕΜΠ ως Παράρτημα Β.

Θεμελιώδεις αρχές της ερευνητικής δραστηριότητας που συντελείται εντός ΕΜΠ, θεωρούνται:

- ❖ Ο σεβασμός στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια, τη φύση, το περιβάλλον και τα προσωπικά δεδομένα.
- ❖ Η αποφυγή διακρίσεων και η διασφάλιση ισότητας.
- ❖ Η ελεύθερη και εθελοντική συμμετοχή σε έρευνες κατόπιν πλήρους ενημέρωσης των συμμετεχόντων.
- ❖ Η αποκάλυψη των πηγών χρηματοδότησης και η αποφυγή συγκρούσεων συμφερόντων.
- ❖ Η απαγόρευση παραποίησης δεδομένων, κατασκευής αποτελεσμάτων ή παραπλανητικών δημοσιεύσεων.
- ❖ Η τήρηση της νομοθεσίας για την προστασία των ζώων, των ανθρώπων, του περιβάλλοντος κλπ.

4. ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ & ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στην **προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας** και στη σωστή αναγνώριση της συνεισφοράς όλων των δημιουργών.

- ❖ Απαγορεύεται η **αναπαραγωγή, αντιγραφή ή παραποίηση** έργων τρίτων χωρίς άδεια.
- ❖ **Λογοκλοπή, πλαστογραφία, πλαστοπροσωπία** και παρόμοιες ενέργειες συνιστούν σοβαρά πειθαρχικά παραπτώματα.
- ❖ Στις **μεταπτυχιακές και διδακτορικές εργασίες**, τα **πνευματικά δικαιώματα** ανήκουν στο/στη φοιτητή/τρια, εκτός αν υπάρχει διαφορετική συμβατική ρύθμιση (π.χ. έργο μέσω χρηματοδότησης).
- ❖ Σε κάθε δημοσίευση ή διάχυση αποτελεσμάτων, ο/η φοιτητής/τρια και οι επιβλέποντες πρέπει να αναφέρουν το **ΕΜΠ, τη Σχολή, τον Τομέα και το Εργαστήριο**.
- ❖ Αν η εργασία παράχθηκε μέσω προγράμματος ή σύμβασης, απαιτείται τήρηση των **σχετικών όρων χρηματοδότησης και εμπιστευτικότητας**.

1. INTRODUCTION

NTUA, in compliance with the provisions of article 217 of Law 4957/2022 (Government Gazette A'141), has established an Ethics Committee by decision of the Managing Board. The Ethics Committee has drawn up a Code of Ethics and Good Practice for academic, administrative and research matters, which was approved by the Senate of the Institution (17th Session, 16.12.2024, Item 7) and published in Government Gazette B'7387/31.12.2024 (attached as Annex A, available only in Greek). According to Article 1 of the Code of Ethics and Good Practice, the purpose of the Code is *“to **establish a framework of principles, values and rules of ethics and good practices** in relation to the **academic, administrative and research aspects** of the operation of NTUA, with the aim of ensuring that the Institution remains a **place of respect, academic excellence, learning, transparency and development**, where every member of the community feels safe and is encouraged to pursue their personal, academic and professional development”*.

The Code binds:

- ❖ all members of the **teaching and research staff**,
- ❖ administrative, technical and other staff,
- ❖ **students of all study cycles** (undergraduate, postgraduate and doctoral levels),
- ❖ as well as **all collaborating persons and legal bodies** with the Institution.

In summary, the NTUA Code of Ethics:

- ❖ Incorporates international principles of academic integrity and research.
- ❖ Explicitly defines, among other things, the obligations of all those involved in any research activity, including postgraduate students.
- ❖ Ensures that research is conducted with independence, respect, transparency and accountability.
- ❖ Promotes a university **environment of excellence, trust and social responsibility**, essential for the advancement of knowledge and innovation.

2. ACADEMIC ETHICS

Academic ethics are the core of the Code and ensure the legitimacy, transparency and ethical substance of university life. They apply **to all members of the NTUA community**, depending on the role and duties that each one has undertaken. All members must make every effort to separate their personal beliefs from their duties so that they do not negatively affect the fulfillment of the NTUA mission.

2.1. TEACHING, LABORATORY & RESEARCH STAFF

Teaching and research staff (faculty, teaching assistants, lab assistants, visiting professors, lecturers, researchers) have the responsibility to **lead, by example, academic integrity** and ensure the quality of education and research.

- ❖ **Independence and objectivity:** acting in accordance with the principles of scientific freedom, meritocracy and impartiality.
- ❖ **Respect and equal treatment:** behaving with courtesy and fairness towards all students and colleagues, avoiding any form of discrimination or harassment.
- ❖ **Educational responsibility:** fulfilling in person teaching duties, ensuring fair evaluation and cultivating a spirit of cooperation, solidarity and respect.
- ❖ **Avoidance of exploitation:** Any act that seeks personal gain at the expense of students or collaborators constitutes a serious disciplinary offense.
- ❖ **Research ethics:** Researchers must adhere to the standards of truth, documentation and free scientific expression, avoiding conflicts of interest and falsification of results.
- ❖ **Publications and references:** scientific publications must mention NTUA, the School and the Laboratory, where research took place. The contribution of collaborators and students must be equally recognized.

2.2. POSTGRADUATE & PHD STUDENTS

Students of the 2nd and 3rd cycle are active members of the research community and are bound by the same ethical standards as teaching and research staff:

- ❖ They prepare diploma theses with originality, documentation and authenticity.
- ❖ They must declare all sources and avoid plagiarism, copying and inappropriate use of artificial intelligence tools.
- ❖ The copyright belongs to them, unless otherwise provided by funding contracts or collaborations.
- ❖ In each publication or edition of their work, they must mention NTUA, the School, the Department and the Supervising Professor.
- ❖ They actively participate in the evaluation of teaching and study programs, contributing to the improvement of quality.

Violation of these rules constitutes a disciplinary offense, which is dealt with in accordance with the provisions of Law 4957/2022.

2.3. ADMINISTRATIVE & TECHNICAL STAFF

Administrative and technical services support the smooth operation of the Institution with **professionalism, confidentiality and neutrality**. Their personnel must maintain the confidentiality of the information they manage, especially that related to **student and research data**.

3. RESEARCH ETHICS

Chapter C of the Code deals with the **Rules of Ethics on Research**, covering “any research or development activity (or collectively “research”) carried out under the responsibility or with the participation of NTUA scientific staff, including, in particular, members of the academic community of the Institution or other Members thereof, on or off its premises, with or without funding”. Specifically, according to article 9, paragraph 2 of the Code, “faculty members and all those who participate in NTUA research activities must respect the Institution’s Code of Ethics and Deontology in Research”. The NTUA, in response to the provisions of Law 4521/2018 (Chapter E: Research Ethics and Deontology Committees, Articles 21-27), and subsequently of Law 4957/2022 (Chapter L: Research Ethics and Deontology Issues, Articles 277-282), has established a Research Ethics and Deontology Committee and drafted a relevant Regulation, which constitutes an integral part of the published “Funding Guide of the ELKE NTUA” (ΑΔΑ 661Ζ46ΨΖΣ4-ΟΕΕ). Annex 5: Research Ethics and Deontology Regulation of the EIDE of the NTUA is attached to this text as Annex B (available only in Greek).

Fundamental principles of research activity carried out within NTUA are:

- ❖ The respect for human dignity, nature, the environment and personal data.
- ❖ The avoidance of discrimination and ensuring equality.
- ❖ The free and voluntary participation in research after full information of the participants.
- ❖ The disclosure of funding sources and avoidance of conflicts of interest.
- ❖ The prohibition of falsification of data, fabrication of results or misleading publications.
- ❖ The compliance with legislation for the protection of animals, humans, the environment, etc.

4. COPYRIGHT & SCIENTIFIC PUBLICATIONS

Particular attention is attributed to the **protection of intellectual property** and the proper recognition of the contribution of all authors.

- ❖ **Reproduction, copying or falsification** of third-party works without permission is prohibited.
- ❖ **Plagiarism, forgery, impersonation** and similar actions constitute serious disciplinary offenses.
- ❖ **Copyright of postgraduate and doctoral theses** belongs to the student, unless there is a different contractual agreement (e.g. project through funding).
- ❖ In each publication or dissemination of results activity, the students and the supervisors must mention **NTUA, the School, the Sector and the Laboratory**.
- ❖ If the work was produced through a specific funding opportunity (national, EU, international or private funding), compliance with the relevant **funding and confidentiality terms** is required.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α.
ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΛΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΜΠ
– ANNEX A
CODE OF ETHICS AND GOOD PRACTICE OF NTUA

Επισυνάπτεται το ΦΕΚ 7387, τεύχος Β, 31.12.2024

The Government Gazette 7387, Issue B, dated 31.12.2024, is attached

10.01.2025 10:19:31
ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΥΠΟΕΓΓΡΑΦΩΝ
ΑΔΟ
ΥΑΡΥΑΡΑ ΖΑΧΑΡΑΚΙ

78751

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

31 Δεκεμβρίου 2024

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 7387

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 61104

Κώδικας Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής ΕΜΠ.**Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΜΕΤΣΟΒΙΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ**

Έχοντας υπόψη της:

1. Την περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 217 του ν. 4957/2022 «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις» (Α' 141),

2. την περ. θ) της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 3469/2006 «Εθνικό Τυπογραφείο, Εφημερίς της Κυβερνήσεως και λοιπές διατάξεις» (Α' 131),

3. την εισήγηση του Αντιπρύτανη Διοικητικών Υποθέσεων και Φοιτητικής Μέριμνας, Π. Ψαρράκο,

4. το γεγονός ότι, σύμφωνα με το άρθρο 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α' 98), όπως διατηρήθηκε σε ισχύ με την περ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133), με την εφαρμογή της παρούσας απόφασης, δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζει:

Την έγκριση του Κώδικα Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής του ΕΜΠ, ο οποίος έχει ως εξής:

**ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΛΗΣ
ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΜΕΤΣΟΒΙΟΥ
ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ****ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ****ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ****Άρθρο 1: Σκοπός****Άρθρο 2: Πεδίο Εφαρμογής****ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΕΠΙ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ****Άρθρο 3: Δεοντολογία σε Σχέση με τα Μέλη του Ε.Μ.Π.****Άρθρο 4: Δεοντολογία σε Σχέση με τη Διακυβέρνηση και τα Όργανα Διοίκησης του Ε.Μ.Π.****Άρθρο 5: Ειδικοί Κανόνες Δεοντολογίας σε Σχέση με τα Μέλη του Διδακτικού ή/και Ερευνητικού Προσωπικού****Άρθρο 6: Ειδικοί Κανόνες Δεοντολογίας σε Σχέση με τους/τις Φοιτητές/τριες****Άρθρο 7: Σύγκρουση Συμφερόντων**
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΕΠΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**Άρθρο 8: Πεδίο Εφαρμογής****Άρθρο 9: Κανόνες Δεοντολογίας στην Έρευνα****Άρθρο 10: Κανόνες Δεοντολογίας Σχετικά με τα Πνευματικά Δικαιώματα και τις Δημοσιεύσεις****ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ': ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ: ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΛΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΙΘΑΝΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ****Άρθρο 11: Διαδικασία Κατάρτισης και Ισχύος Κώδικα Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής****Άρθρο 12: Όροι Κατάρτισης και Αναθεώρησης του Κώδικα Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής****Άρθρο 13: Διαδικασίες Συμμόρφωσης****Άρθρο 14: Εξέταση Πιθανολογούμενων Παραβάσεων****Άρθρο 15: Διαδικασία Εξέτασης****Άρθρο 16: Πόρισμα Εξέτασης και Διαδικασία Λήψης Αποφάσεων****Άρθρο 17: Εμπιστευτικότητα, Εχεμύθεια και Απόρρητο****Άρθρο 18: Ισχύς****ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ****Άρθρο 1****Σκοπός**

Σκοπός του παρόντος Κώδικα είναι ο καθορισμός ενός πλαισίου αρχών, αξιών και κανόνων δεοντολογίας και καλών πρακτικών σε σχέση με τα ακαδημαϊκά, διοικητικά και ερευνητικά θέματα λειτουργίας του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (Ε.Μ.Π.), με στόχο να διασφαλιστεί ότι το Ίδρυμα παραμένει ένας χώρος σεβασμού, ακαδημαϊκής αριστείας, μάθησης, διαφάνειας και ανάπτυξης, όπου κάθε μέλος της κοινότητας αισθάνεται ασφαλές και ενθαρρύνεται να επιδιώκει την προσωπική, ακαδημαϊκή και επαγγελματική του εξέλιξη.

Ο Κώδικας διαπνέεται από τις αρχές της ακεραιότητας, της διαφορετικότητας, του σεβασμού, της ελευθερίας έρευνας και έκφρασης, της εμπιστοσύνης, της ειλικρίνειας και της δικαιοσύνης και προσπαθεί να ενσωματώσει αυτές τις αξίες στην εκπαίδευση, την έρευνα και τις λοιπές δραστηριότητες.

Άρθρο 2

Πεδίο Εφαρμογής

1. Ο Κώδικας Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής απευθύνεται και δεσμεύει, άνευ εξαιρέσεως, το σύνολο των μελών του διδακτικού ή/και ερευνητικού προσωπικού του Ε.Μ.Π. (όπως ορίζονται στο άρθρο 5 του παρόντος), των φοιτητών/τριών¹ όλων των κύκλων σπουδών (προπτυχιακού, μεταπτυχιακού και διδακτορικού επιπέδου) και του διοικητικού, τεχνικού και λοιπού προσωπικού, καθώς και κάθε άλλου προσώπου που σχετίζεται με την εφαρμογή του σύμφωνα με τα οριζόμενα στην κείμενη νομοθεσία και τις αποφάσεις και διαδικασίες του Ιδρύματος (εφεξής από κοινού τα «Μέλη του Ιδρύματος» ή «Μέλη»). Επιπλέον, ο Κώδικας απευθύνεται και δεσμεύει και τους φορείς που συνεργάζονται με το Ε.Μ.Π. εφόσον τους έχει γνωστοποιηθεί.

2. Ως Μέλη του Ιδρύματος νοούνται όλα τα μέλη του διδακτικού ή/και ερευνητικού προσωπικού του Ε.Μ.Π. (όπως ορίζονται στο άρθρο 5 του παρόντος), οι φοιτητές/τριες όλων των κύκλων σπουδών (προπτυχιακού, μεταπτυχιακού και διδακτορικού επιπέδου) και το διοικητικό, τεχνικό και λοιπό προσωπικό, καθώς και οι εργολαβικοί υπάλληλοι και γενικά όλα τα συνεργαζόμενα με το Ίδρυμα πρόσωπα (π.χ. εξωτερικοί συνεργάτες) ανάλογα με τα καθήκοντα που τους ανατίθενται κάθε φορά.

3. Όλα τα Μέλη είναι υπεύθυνα για τη διατήρηση υψηλών ηθικών προτύπων εντός του Ιδρύματος και της ευρύτερης κοινότητας. Κατά την επιτέλεση του έργου τους, τηρούν τους παρόντες κανόνες δεοντολογίας του Ε.Μ.Π., μη θιγομένων των ειδικότερων υποχρεώσεων τους τήρησης κωδικών δεοντολογίας σε περίπτωση υπαγωγής τους σε ειδικότερο επαγγελματικό κλάδο. Η παραπάνω υποχρέωση ισχύει ανεξαρτήτως αν το σχετικό έργο παράγεται στους χώρους εργασίας εντός των εγκαταστάσεων του Ιδρύματος ή εκτός αυτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΕΠΙ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Άρθρο 3

Δεοντολογία σε Σχέση με τα Μέλη του Ε.Μ.Π.

1. Ο παρών Κώδικας θεμελιώνεται στις αρχές της συνταγματικά κατοχυρωμένης ελευθερίας του ανθρώπου και της ακαδημαϊκής ελευθερίας της επιστήμης, της έρευνας και της διδασκαλίας, όπως ορίζονται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Επιπλέον, θεμελιώδεις αρχές για την τήρησή του είναι η βιολογική και πνευματική ακεραιότητα του ανθρώπου, η ανθρωπινή αξιοπρέπεια, η τήρηση της αρχής της ισότητας και ο σεβασμός στη φύση, το περιβάλλον, την πνευματική ιδιοκτησία και τα προσωπικά δεδομένα.

2. Ο Κώδικας Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής διαπνέεται από τις αρχές και τους κανόνες που περιλαμβάνονται στον ν. 4957/2022, όπως εκάστοτε ισχύει. Σύμφωνα

¹ Στο ν παρόντα Κώδικα με τον όρο «φοιτητές/τριες» νοούνται όλα τα άτομα που κατέχουν τη φοιτητική ιδιότητα ανεξαρτήτως φύλου. Αντίστοιχα, οι όροι «διδάσκοντες/ουσες», «ερευνητές/τριες», «καθηγητές/τριες» κ.λπ. χρησιμοποιούνται με ανάλογο τρόπο.

φωνα με το άρθρο 4 του ν. 4957/2022, στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.) κατοχυρώνεται και προστατεύεται η ακαδημαϊκή ελευθερία στην έρευνα και τη διδασκαλία, η οποία αποτελεί θεσμική εγγύηση της αδέσμευτης και απαραβίαστης επιστημονικής σκέψης, έρευνας και διδασκαλίας. Η ακαδημαϊκή ελευθερία καθώς και η ελεύθερη έκφραση και διακίνηση των ιδεών προστατεύονται σε όλους τους χώρους των Α.Ε.Ι. έναντι οποιουδήποτε προσπάθει να τις καταλύσει ή περιορίσει.

3. Τα Μέλη του Ιδρύματος αναγνωρίζουν, κατανοούν και συμμορφώνονται με τους στόχους του Ιδρύματος, ιδίως αναφορικά με:

α. Την ενίσχυση της εκπαίδευσης, της έρευνας, της τεχνολογίας και της καινοτομίας.

β. Τη διαφύλαξη του ακαδημαϊκού ήθους.

γ. Την προώθηση της διασύνδεσης του Ιδρύματος με την κοινωνία, την οικονομία, τους λοιπούς ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς και τον παραγωγικό ιστό της χώρας.

δ. Την ενίσχυση της ποιότητας, της αριστείας, της αποτελεσματικότητας και του αυτοδιοίκητου χαρακτήρα του Ιδρύματος.

ε. Τη διακυβέρνηση του Ιδρύματος σύμφωνα με τις αρχές της διαφάνειας και της λογοδοσίας.

στ. Την προαγωγή της διεπιστημονικότητας.

ζ. Την ενίσχυση της εξωστρέφειας στην εκπαίδευση και την έρευνα, και την ανάπτυξη διαύλων επικοινωνίας και συνεργασίας με ιδρύματα της αλλοδαπής και κινητικότητας των φοιτητών/τριών.

η. Την προώθηση και υλοποίηση αναπτυξιακών εργαλείων και σχεδίων στρατηγικού σχεδιασμού.

θ. Την ενθάρρυνση δράσεων που προάγουν το έργο που παράγεται εντός του Ε.Μ.Π. προς όφελος των Μελών του και της κοινωνίας γενικότερα.

ι. Την αξιοκρατική λειτουργία του Ε.Μ.Π. σε σχέση με την προαγωγή και εξέλιξη του προσωπικού του.

ια. Την καταπολέμηση των διακρίσεων με βάση το φύλο, την εθνικότητα, τη φυλή, την καταγωγή, τη γλώσσα, τη θρησκεία, την ηλικία, την υγεία, τη σωματική ικανότητα, την οικονομική ή κοινωνική κατάσταση, τις πολιτικές πεποιθήσεις και τον σεξουαλικό προσανατολισμό.

ιβ. Τη στήριξη της πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

ιγ. Την προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

ιδ. Την προστασία της ιδιωτικής ζωής και τη σύννομη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

ιε. Τον σεβασμό των διαφωνιών και την ενθάρρυνση της πολυφωνίας, χωρίς περιορισμούς στην επιστημονική σκέψη.

ιστ. Την προστασία του φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος και την επίτευξη των στόχων της βιώσιμης ανάπτυξης κατά την υλοποίηση της εκπαιδευτικής, ερευνητικής, διοικητικής ή τεχνικής δραστηριότητας των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας.

ιζ. Την προαγωγή της περιβαλλοντικής και πολιτισμικής συνείδησης.

4. Τα Μέλη του Ιδρύματος συμπεριφέρονται με το

δέοντα σεβασμό στο πλαίσιο της άσκησης των καθηκόντων τους και αποφεύγουν οποιαδήποτε άμεση ή έμμεση διάκριση και οποιαδήποτε μορφή παρενόχλησης, όπως ενδεικτικά η λεκτική παρενόχληση, η προσβολή της προσωπικότητας, η εξύβριση, οι απειλές, ο με αιδήποτε πρόφαση εκφοβισμός κ.λπ. Οφείλουν να μην προβαίνουν σε καμία διάκριση λόγω φύλου, φυλετικής, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γλώσσας, θρησκευτικών, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή σωματικής κατάστασης, οικονομικής ή κοινωνικής κατάστασης, ηλικίας, ιδιωτικής ζωής, ή σεξουαλικού προσανατολισμού. Επιπλέον, οφείλουν να απέχουν από τη με οποιονδήποτε τρόπο εκμετάλλευση της ιδιότητας ή του θεσμικού ρόλου τους προκειμένου να εξαναγκάσουν άλλα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας σε συγκεκριμένη πράξη, παράλειψη, ή κρίση.

5. Τα Μέλη του Ιδρύματος συμμορφώνονται με τους κανόνες που διέπουν τη λειτουργία του Ε.Μ.Π., επιδεικνύοντας τον απαιτούμενο σεβασμό και την υπευθυνότητα για την τήρηση αυτών και την ομαλή και αποτελεσματική λειτουργία του. Επιπλέον, οφείλουν να λειτουργούν ως πρότυπα συμπεριφοράς και να ακολουθούν τις προβλεπόμενες διαδικασίες.

6. Τα Μέλη του Ιδρύματος κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και την εν γένει δράση τους, υπό την ιδιότητα που κατέχουν στο Ε.Μ.Π. ή σε σχέση με αυτό, διέπονται από πνεύμα συνεργασίας, αλληλεγγύης και εμπιστοσύνης. Συμβάλλουν με τις πράξεις και τις δράσεις τους, καθώς και με τις συνέργειες και καλές πρακτικές που αναπτύσσει το Ίδρυμα, στην εμπέδωση κλίματος ακαδημαϊκής παράδοσης και ευπρέπειας.

7. Κάθε Μέλος του Ιδρύματος συμβάλλει ξεχωριστά, αναλόγως του ρόλου και των καθηκόντων του, στην τήρηση των παραπάνω αρχών λειτουργίας του Ιδρύματος και στην εκπλήρωση των στόχων του, τηρουμένων των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας και του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας και του Οργανισμού του Ιδρύματος.

8. Τα Μέλη του Ιδρύματος απέχουν από κάθε πράξη ή συμπεριφορά που αντίκειται στο νόμο ή στα χρηστά ήθη, ή που θα μπορούσε να βλάψει το κύρος και την καλή φήμη των ιδίων ή του Ε.Μ.Π.

9. Τα Μέλη του Ιδρύματος απέχουν από κάθε μορφής συγκάλυψη έκνομων ενεργειών που έρχονται σε γνώση τους και αφορούν στο Ε.Μ.Π.

10. Τα Μέλη του Ιδρύματος οφείλουν να καταβάλλουν κάθε προσπάθεια προκειμένου να διαχωρίσουν τις προσωπικές πεποιθήσεις τους από τα καθήκοντά τους, ούτως ώστε αυτές να μην επηρεάζουν με αρνητικό τρόπο την εκπλήρωση της αποστολής του Ε.Μ.Π.

Άρθρο 4

Δεοντολογία σε Σχέση με τη Διακυβέρνηση και τα Όργανα Διοίκησης του Ε.Μ.Π.

1. Τα Μέλη του Ε.Μ.Π. αναγνωρίζουν και κατανοούν τους κανόνες διακυβέρνησης του Ιδρύματος, όπως ισχύουν κάθε φορά, και συμμορφώνονται με αυτούς.

2. Τα μέλη των συλλογικών οργάνων του Ε.Μ.Π. επιδεικνύουν επιμέλεια και υπευθυνότητα κατά τη συμμετοχή

τους στο εκάστοτε συλλογικό όργανο και την άσκηση των ανατεθειμένων καθηκόντων και αρμοδιοτήτων τους, τηρώντας τους κανονισμούς και τους όρους λειτουργίας του οργάνου. Αντίστοιχη επιμέλεια και υπευθυνότητα επιδεικνύουν επίσης και τα μονοπρόσωπα όργανα του Ιδρύματος.

3. Τα μέλη των συλλογικών οργάνων του Ε.Μ.Π. λειτουργούν με πνεύμα συλλογικότητας και συναδελφικότητας. Υπηρετούν και προάγουν τους στόχους του οργάνου, ασκώντας τα καθήκοντά τους σύννομα και αποτελεσματικά. Οφείλουν να συμμετέχουν στα συλλογικά όργανα του Ιδρύματος, όταν και όπως ορίζει ο νόμος.

4. Τα μέλη των συλλογικών οργάνων του Ε.Μ.Π. λειτουργούν στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους και δεν παρεμβαίνουν ή επιδιώκουν να επηρεάσουν τις αποφάσεις άλλων συλλογικών οργάνων του Ιδρύματος.

5. Όλα τα Μέλη του Ε.Μ.Π. επιδεικνύουν το δέοντα σεβασμό προς τα όργανα διοίκησης του Ιδρύματος και ενεργούν κατά τρόπο συμβατό και σύμφωνο με τις αρχές και τις διαδικασίες της λειτουργίας του.

Άρθρο 5

Ειδικοί Κανόνες Δεοντολογίας σε Σχέση με τα Μέλη του Διδακτικού ή/και Ερευνητικού Προσωπικού

1. Ως μέλη του διδακτικού ή/και ερευνητικού προσωπικού νοούνται -για τις ανάγκες του παρόντος- όλα τα μέλη του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού και των λοιπών κατηγοριών διδακτικού προσωπικού του Ε.Μ.Π. σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, όπως είναι τα μέλη Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., Ε.Ε.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. του Ιδρύματος, οι ομότιμοι/ες καθηγητές/τριες, οι συμβασιούχοι ερευνητές/τριες ή/και διδάσκοντες/σκουσες, οι εντεταλμένοι/νες διδάσκοντες/σκουσες, οι επισκέπτες/τριες καθηγητές/τριες και οι λοιπές κατηγορίες διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού.

2. Τα μέλη του διδακτικού ή/και ερευνητικού προσωπικού εκτελούν τα καθήκοντά τους σύμφωνα με το νόμο και τους ειδικότερους κανόνες, κανονισμούς και διαδικασίες του Ιδρύματος. Στο πλαίσιο αυτό ιδίως:

α. Ενεργούν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους (ως διδάσκοντες/σκουσες, εξεταστές/στριες, ερευνητές/τριες, ή όργανα ή μέλη συλλογικών οργάνων ή επιτροπών του Ιδρύματος ή και άλλων Α.Ε.Ι. κατά τα οριζόμενα στο νόμο) κατά τρόπο νόμιμο και πάντοτε συμβατό με τη λειτουργία του Ιδρύματος και τους οικείους Κανονισμούς.

β. Μεριμνούν ώστε το διδακτικό και ερευνητικό έργο τους να εκτελείται με επιμέλεια, ακεραιότητα και υπευθυνότητα.

γ. Ασκούν τα καθήκοντά τους αναπτύσσοντας κλίμα συνεργασίας, ισότητας και αλληλεγγύης με τους/τις συναδέλφους τους, τους/τις φοιτητές/τριες αλλά και τα λοιπά Μέλη του Ιδρύματος συμβάλλοντας ενεργά στη διαμόρφωση ακαδημαϊκής παράδοσης.

δ. Εκπληρώνουν τα διδακτικά τους καθήκοντα αυτοπροσώπως. Ενδεχόμενη ανάθεση διδακτικού έργου σε τρίτα πρόσωπα επιτρέπεται κατ' εξαίρεση, μόνο με

Απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της Σχολής στην οποία ανήκει ο/η διδάσκων/σκουσα.

ε. Δρουν με βάση τις αρχές της επιστημονικής ελευθερίας και ανεξαρτησίας, της ελευθερίας της συνείδησης και της έκφρασης, και πάντοτε με αξιοκρατικά κριτήρια.

στ. Ενεργούν κατά τρόπο αντικειμενικό και αμερόληπτο, τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης προς τους/τις φοιτητές/τριες.

ζ. Αξιολογούν και βαθμολογούν τους/τις φοιτητές/τριές τους κατά τρόπο αμερόληπτο και διαφανή.

η. Συμπεριφέρονται στους/στις φοιτητές/τριες με το δέοντα σεβασμό και την επιβαλλόμενη μέριμνα. Ο εξαναγκασμός φοιτητών/τριών σε έργα άσχετα προς τα ακαδημαϊκά τους καθήκοντα και υποχρεώσεις, ιδίως δε για σκοπούς προσπορισμού οποιασδήποτε ωφέλειας εκ μέρους των διδασκόντων/σκουσών, συνιστά σοβαρό πειθαρχικό παράπτωμα.

θ. Με εξαίρεση την υποχρέωση που έχουν να καταθέτουν ενώπιον δικαστικών, πειθαρχικών ή ελεγκτικών αρχών, διασφαλίζουν την τήρηση εχεγγύων εχεμύθειας και εμπιστευτικότητας ως προς ιδιωτικά ή απόρρητα στοιχεία και πληροφορίες των συναδέλφων, των φοιτητών/τριών ή άλλων τρίτων που περιέρχονται στη γνώση τους στο πλαίσιο άσκησης των νόμιμων καθηκόντων τους.

3. Τα μέλη του διδακτικού ή/και ερευνητικού προσωπικού τηρούν την παραπάνω δεοντολογική συμπεριφορά ως προς κάθε έκφανση των αρμοδιοτήτων τους, ιδίως αναφορικά με τη διδασκαλία των μαθημάτων τους, την ενημέρωση, την υποδοχή ή την ακρόαση των φοιτητών/τριών τους ως και τη διεξαγωγή εξετάσεων, την αξιολόγηση και τη βαθμολόγηση αυτών.

4. Κάθε Σχολή καθορίζει κριτήρια για τις εξετάσεις των μαθημάτων, όπως το κατώτερο ποσοστό επιτυχίας και ο ελάχιστος αριθμός εξεταζόμενων φοιτητών/τριών. Εάν αυτά τα κριτήρια δεν πληρούνται σε οποιοδήποτε μάθημα για δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά έτη, η Γενική Συνέλευση του αντίστοιχου Τομέα εξετάζει το θέμα και προτείνει στη Γενική Συνέλευση της Σχολής συγκεκριμένα μέτρα (π.χ. τροποποίηση της ύλης ή της δομής του μαθήματος, αλλαγή διδασκόντων/σκουσών κ.λπ.). Η ίδια διαδικασία εφαρμόζεται και για άλλες περιπτώσεις που ενδέχεται να ανακύψουν κατά την αξιολόγηση της απόδοσης των φοιτητών/τριών, όπως η σημαντική απόκλιση στη βαθμολογία από διαφορετικούς/ές διδασκόντες/σκουσες στην ίδια εξέταση.

5. Τα μέλη του διδακτικού ή/και ερευνητικού προσωπικού, με τη διδασκαλία και την έρευνά τους, προάγουν την αλήθεια και την επιστημονική γνώση. Λειτουργούν αμερόληπτα στην επιτέλεση των καθηκόντων τους και διαμορφώνουν τις κρίσεις τους για τα πρόσωπα που βρίσκονται στο πεδίο ευθύνης τους ισότιμα και αξιοκρατικά. Οφείλουν να αιτιολογούν την κρίση τους ως διδασκόντες/σκουσες, εξεταστές/στρίες ή ερευνητές/τριες, αλλά και ως μέλη εκλεκτορικών σωμάτων ή επιτροπών αξιολόγησης, και να λαμβάνουν μέριμνα για την πληρέστερη δυνατή τεκμηρίωση των απόψεών τους και πιστοποίηση των πηγών τους. Απέχουν από κρίσεις, διαδικασίες και αποφάσεις από τις οποίες ενδέχεται να αποκομίσουν κάποιου είδους προσωπικό ή οικονομικό

όφελος, καθώς και από οποιαδήποτε πράξη που συνιστά εκμετάλλευση της θέσεως τους.

6. Τα μέλη του διδακτικού ή/και ερευνητικού προσωπικού οφείλουν να χρησιμοποιούν τον ακριβή τίτλο τους και το όνομα του Ε.Μ.Π., της Σχολής, του Τομέα και του Εργαστηρίου που υπηρετούν.

Άρθρο 6

Ειδικοί Κανόνες Δεοντολογίας σε Σχέση με τους/τις Φοιτητές/τριες

1. Οι φοιτητές/τριες όλων των κύκλων σπουδών (πτυχιακού, μεταπτυχιακού και διδακτορικού επιπέδου), ως ισότιμα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας, οφείλουν να τηρούν τις γενικότερες υποχρεώσεις που αφορούν στο σύνολο των μελών της και περιλαμβάνονται στον παρόντα Κώδικα.

2. Στο πλαίσιο αυτό εκπληρώνουν τα φοιτητικά τους καθήκοντα με συνέπεια και υπευθυνότητα και ιδίως:

α. Συμμετέχουν στα μαθήματα ή εργαστήρια και σύμφωνα με τους όρους διεξαγωγής τους, καθώς και τους κανόνες ασφαλείας τους.

β. Συμβάλλουν στην ομαλή και αποτελεσματική λειτουργία των μαθημάτων ή των εργαστηρίων, απέχοντας από κάθε πράξη ή συμπεριφορά που θα μπορούσε να επηρεάσει αρνητικά τη διεξαγωγή αυτών.

γ. Ανταποκρίνονται στα καθήκοντα που αναλαμβάνουν στο πλαίσιο παρακολούθησης των μαθημάτων ή εργαστηρίων, καθώς και τις εργασίες ομαδικού ή ατομικού χαρακτήρα που εκπονούν και τις λοιπές φοιτητικές δράσεις τους.

δ. Συμβάλλουν στη διαμόρφωση σχέσεων συνεργασίας και συλλογικότητας μεταξύ αυτών.

ε. Συμπεριφέρονται με σεβασμό και ευπρέπεια προς τους/τις διδασκόντες/σκουσες καθηγητές/τριες και τα λοιπά Μέλη του Ιδρύματος.

στ. Τηρούν την ερευνητική δεοντολογία, ιδίως περί προστασίας των πνευματικών δικαιωμάτων σύμφωνα με το σχετικό άρθρο του παρόντος.

ζ. Απέχουν από κάθε μορφής λογοκλοπή ή ακατάλληλη χρήση εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης κατά την εκπόνηση εργασιών μαθημάτων, διπλωματικών, διατριβών και άλλων εκπαιδευτικών υποχρεώσεων. Η χρήση πνευματικών δημιουργημάτων τρίτων, συμπεριλαμβανομένων και εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης, από φοιτητές/τριες ως δικών τους, η παρουσίαση εργασιών που έχουν εκπονηθεί συνεργατικά με άλλους ως ατομικά δημιουργήματα και η επανυποβολή μέρους ή συνόλου παλαιότερων εργασιών για την εκπλήρωση άλλων νεότερων διδακτικών ή ερευνητικών απαιτήσεων κρίνονται ανεπίτρεπτες.

η. Συμμετέχουν ομαλά και σύμφωνα με τους προβλεπόμενους κανόνες και κανονισμούς του Ιδρύματος στις διαδικασίες των εξετάσεων, απέχοντας από κάθε πράξη ή συμπεριφορά που θα μπορούσε να παρακωλύσει ή να θέσει σε κίνδυνο την ομαλή διεξαγωγή τους και το αδιάβλητο των εξετάσεων. Ειδικότερα, κατά την εξέταση μαθήματος, κρίνεται ανεπίτρεπτη η χρήση σημειώσεων, ηλεκτρονικών μέσων ή άλλου βοηθητικού υλικού χωρίς την έγκριση των διδασκόντων/ουσών, η αντιγραφή ή

η απόπειρα αντιγραφής, η χρήση μέσων υποκλοπής, η παρεμπόδιση της ομαλής διεξαγωγής της εξέτασης, η πλαστοπροσωπία, η συνέργεια σε τέτοιες πράξεις και γενικά η φалκίδευση της εξεταστικής διαδικασίας. Σε περίπτωση παράβασης, ο/η εξεταζόμενος/η αποκλείεται από την εξέταση, προκειμένου να διασφαλιστεί το αδιάβλητο της διαδικασίας, και η οικεία Σχολή ενημερώνεται σχετικά.

θ. Συμμετέχουν στις διαδικασίες αξιολόγησης των διδασκόντων/σκουσών καθηγητών/τριών και των δομών του Ιδρύματος, καταθέτοντας τις απόψεις τους κατά τρόπο αντικειμενικό, δίκαιο και αμερόληπτο, με γνώμονα την ανάγκη βελτίωσης της ποιότητας των σπουδών του Ε.Μ.Π.

ι. Χρησιμοποιούν τις εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό του Ε.Μ.Π., όπως ιδίως τα εργαστήρια, τον εκπαιδευτικό εξοπλισμό και τα πληροφοριακά συστήματά του, επιδεικνύοντας τον απαιτούμενο σεβασμό και προστατεύοντας τους χώρους.

ια. Μεριμνούν για τη διαφύλαξη της καθαριότητας, της ευταξίας και της ευπρέπειας των χώρων εντός των οποίων διδάσκονται, εκπαιδεύονται και εν γένει διαβιούν κατά την παρουσία τους στις εγκαταστάσεις του Ε.Μ.Π., προστατεύοντας τα κτήρια, τις εγκαταστάσεις και την περιουσία του Ιδρύματος. Η αναγραφή συνθημάτων σε τοίχους κτηρίων, τα γκράφιτι και η αφισορρόπηση προκαλούν αισθητική υποβάθμιση της εικόνας του Ιδρύματος και παραβιάζουν το κανονιστικό πλαίσιο λειτουργίας του.

ιβ. Απέχουν από πράξεις που δεν συνάδουν με την ακαδημαϊκή αποστολή του Ιδρύματος, ή εμποδίζουν την εύρυθμη λειτουργία των οργάνων και των υπηρεσιών του Ιδρύματος ή την ακαδημαϊκή ελευθερία στην έρευνα και τη διδασκαλία, καθώς επίσης και την ελεύθερη έκφραση και διακίνηση των ιδεών.

ιγ. Απέχουν από κάθε πράξη ή συμπεριφορά που θα μπορούσε να προκαλέσει ζημία στην περιουσία του Ιδρύματος (π.χ. στον εκπαιδευτικό ή εργαστηριακό εξοπλισμό του) ή να βλάψει το κύρος και τη φήμη του Ε.Μ.Π. και των Μελών του.

ιδ. Ενεργούν κατά την άσκηση των ακαδημαϊκών καθηκόντων και εκδηλώσεών τους κατά τρόπο νόμιμο και πάντοτε συμβατό με τη λειτουργία του Ιδρύματος.

Άρθρο 7

Σύγκρουση Συμφερόντων

Τα Μέλη του Ιδρύματος οφείλουν να απέχουν από κάθε δραστηριότητα ή ενέργεια από την οποία μπορεί να προκύψει σύγκρουση συμφερόντων. Σύγκρουση συμφερόντων υφίσταται όταν η απόφαση ή η θέση ενός Μέλους του Ιδρύματος μπορεί να επηρεαστεί από πραγματική ή δυνητική ωφέλεια που θα μπορούσε να αποκτηθεί από αυτήν. Επιπλέον, σύγκρουση συμφερόντων μπορεί να προκύψει όταν οι εξωτερικές δραστηριότητες ενός Μέλους του Ιδρύματος, όπως ενδεικτικά η παροχή συμβουλευτικού έργου, ομιλίες, δημόσιες υπηρεσίες, προσωπικές επιχειρήσεις κ.λπ., παρεμβαίνουν στις υποχρεώσεις του έναντι του Ιδρύματος, καταλήγοντας σε παραμέληση των καθηκόντων του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

ΕΠΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Άρθρο 8

Πεδίο Εφαρμογής

1. Οι όροι του παρόντος Κεφαλαίου εφαρμόζονται σε κάθε ερευνητική ή αναπτυξιακή δραστηριότητα (ή από κοινού «έρευνα») που διεξάγεται υπό την ευθύνη ή με τη συμμετοχή του επιστημονικού προσωπικού του Ε.Μ.Π., περιλαμβανομένων ιδίως των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας του Ιδρύματος ή και άλλων Μελών αυτού, στους χώρους του ή εκτός αυτών, με ή χωρίς χρηματοδότηση.

2. Η ερευνητική δραστηριότητα αναφέρεται, για τις ανάγκες του παρόντος και σύμφωνα με τους ορισμούς της κείμενης νομοθεσίας, σε κάθε συστηματική και δημιουργική εργασία που αναλαμβάνεται με σκοπό τη δημιουργία και ανάπτυξη γνώσης, συμπεριλαμβανομένης της γνώσης του ανθρώπου, του πολιτισμού και της κοινωνίας. Η αναπτυξιακή δραστηριότητα αναφέρεται σε κάθε συστηματική εργασία χρήσης του αποθέματος της γνώσης για την ανάπτυξη νέων εφαρμογών, όπως ενδεικτικά η δημιουργία νέων υλικών, προϊόντων ή εξοπλισμού και η εισαγωγή νέων διαδικασιών, συστημάτων ή υπηρεσιών, ή η βελτίωση υφισταμένων.

3. Στους κανόνες δεοντολογίας επί ερευνητικών θεμάτων κατά τους όρους του παρόντος εμπίπτουν επίσης:

α. Οι δραστηριότητες παροχής εξειδικευμένων υπηρεσιών, προγραμμάτων κατάρτισης ή άλλων επιστημονικών εφαρμογών που διαχειρίζονται ο Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.), το Κέντρο Δια Βίου Μάθησης (ΚΕ.ΔΙ.ΒΙ.Μ), το Πανεπιστημιακό Κέντρο Έρευνας και Καινοτομίας (Π.Α.Κ.Ε.Κ.) και η Εταιρία Αξιοποίησης και Διαχείρισης της Περιουσίας (Ε.Α.ΔΙ.Π.) του Ε.Μ.Π., όπως καθορίζονται με βάση την κείμενη νομοθεσία. Σε σχέση με τις ως άνω δραστηριότητες οι όροι του παρόντος Κεφαλαίου εφαρμόζονται πέραν των Επιστημονικών Υπευθύνων και σε άλλα συνεργαζόμενα με αυτούς πρόσωπα, όπως σε βοηθούς ή συνεργάτες αυτών, κατά την εκπόνηση ή υλοποίηση έργων στο πλαίσιο παροχής των σχετικών εξειδικευμένων υπηρεσιών, προγραμμάτων κατάρτισης ή άλλων επιστημονικών εφαρμογών.

β. Οι πάσης φύσεως εργασίες προπτυχιακού, μεταπτυχιακού ή διδακτορικού επιπέδου που εκπονούνται από φοιτητές/τριες ή και τυχόν άλλες ερευνητικές δράσεις αυτών, όπως η συμμετοχή τους ως συνεργατών, με ή χωρίς χρηματοδότηση, σε ερευνητικές ή αναπτυξιακές δραστηριότητες που πραγματοποιούν ερευνητές/τριες περιλαμβανομένων και των Επιστημονικών Υπευθύνων στο Ίδρυμα, στον Ε.Λ.Κ.Ε., στο ΚΕ.ΔΙ.ΒΙ.Μ., στο Π.Α.Κ.Ε.Κ. ή στην Ε.Α.ΔΙ.Π. του Ιδρύματος. Σε σχέση με τις ως άνω εργασίες, οι όροι του παρόντος Κεφαλαίου εφαρμόζονται στους/στις φοιτητές/τριες που εκπονούν τις σχετικές εργασίες, προπτυχιακού, μεταπτυχιακού ή διδακτορικού επιπέδου.

4. Οι όροι του παρόντος Κεφαλαίου εφαρμόζονται με την επιφύλαξη των ειδικότερων όρων δεοντολογίας για την έρευνα που τίθενται με τον Κανονισμό Αρχών και

Ερευνών της Επιτροπής Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας (Ε.Η.Δ.Ε.) του άρθρου 277 του ν. 4957/2022 του Ιδρύματος, όπως καταρτίζεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 5 του άρθρου 281 του ως άνω νόμου.

Άρθρο 9

Κανόνες Δεοντολογίας στην Έρευνα

1. Κάθε έρευνα πρέπει να διεξάγεται με σεβασμό στην ακαδημαϊκή ελευθερία, την επιστημονική αλήθεια, τη ζωή, τη φύση και το περιβάλλον, τη βιολογική και πνευματική ακεραιότητα του ανθρώπου, την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, την πνευματική ιδιοκτησία και τα προσωπικά δεδομένα. Κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, πρέπει να αποφεύγεται κάθε διακριτική μεταχείριση ή διάκριση των προσώπων στα οποία αφορά η έρευνα με κριτήριο το φύλο, τη φυλετική, εθνική ή εθνοτική καταγωγή, τη γλώσσα, τις θρησκευτικές, πολιτικές ή άλλες πεποιθήσεις, την αναπηρία ή σωματική κατάσταση, την οικονομική ή κοινωνική κατάσταση, την ηλικία, την ιδιωτική ζωή, ή τον σεξουαλικό προσανατολισμό.

2. Τα μέλη Δ.Ε.Π. και όλοι όσοι συμμετέχουν σε ερευνητικές δραστηριότητες του Ε.Μ.Π. θα πρέπει να σέβονται τον Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας του Ιδρύματος.

3. Κατά την ανάληψη, τη διεξαγωγή και τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της έρευνας, οι ερευνητές/τριες οφείλουν να μεριμνούν ώστε:

α. Να έχουν ληφθεί οι απαραίτητες και απαιτούμενες άδειες για την υλοποίηση της συγκεκριμένης έρευνας από τους αρμόδιους κάθε φορά φορείς.

β. Να μην υφίσταται ή να μην προκύψει κατά τη διεξαγωγή της έρευνας οποιαδήποτε σύγκρουση συμφερόντων η οποία θα απαγόρευε ή θα δυσχέραινε τη διεξαγωγή της έρευνας κατά τρόπο αντικειμενικό και επιστημονικά αδιάβλητο.

γ. Να τηρούνται τυχόν ειδικές νομοθετικές ρυθμίσεις που εφαρμόζονται στο συγκεκριμένο είδος έρευνας.

δ. Να μην παραβιάζονται σε καμία περίπτωση διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας που αναφέρονται και αφορούν την προστασία προσωπικών δεδομένων και να μην παραβιάζεται επίσης σε καμία περίπτωση η προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας.

4. Οι ερευνητές/τριες υποχρεούνται να δημοσιοποιούν την πηγή ή τις πηγές χρηματοδότησης της έρευνάς τους.

5. Στη σύναψη συμφωνίας για τη χρηματοδότηση ενός ερευνητικού έργου, είναι ανεπίτρεπτο να συμπεριλαμβάνονται όροι οι οποίοι θέτουν σαφώς σε κίνδυνο την ελευθερία των ερευνητών/τριών κατά το σχεδιασμό, τη διεξαγωγή ή τη διατύπωση των συμπερασμάτων της έρευνάς τους.

6. Καμία έρευνα (βιολογική, ιατρική, ψυχολογική, κοινωνική, οικονομική, παιδαγωγική, κ.λπ.) σε άνθρωπο δεν μπορεί να διεξαχθεί χωρίς την προηγούμενη ενήμερη συναίνεσή του, ενώ η συμμετοχή του θα πρέπει να είναι ελεύθερη και εθελοντική.

7. Οι ερευνητές/τριες υποχρεούνται να διασφαλίζουν πλήρως την προστασία των προσωπικών δεδομένων των συμμετεχόντων κατά τις διαδικασίες της επιλογής τους,

της λήψης ενημερωμένης συγκατάθεσης, της συλλογής και ανάλυσης δεδομένων, καθώς και κατά τη διαδικασία δημοσιοποίησης των ερευνητικών αποτελεσμάτων.

8. Η ερευνητική δραστηριότητα θα πρέπει να σέβεται τα ζώα και το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον. Η χρήση ζώων στην έρευνα θα πρέπει να διενεργείται σύμφωνα με τις αρχές προστασίας των ζώων. Κατά το σχεδιασμό και τη διενέργεια ενός πειράματος θα πρέπει να εφαρμόζονται οι ορθές ζωοτεχνικές πρακτικές και η ορθή κτηνιατρική μέριμνα για το είδος των ζώων που χρησιμοποιούνται, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

9. Οι ερευνητές/τριες οφείλουν να απέχουν από διαδικασίες ή αποφάσεις, στις οποίες ανακύπτει θέμα σύγκρουσης συμφερόντων.

10. Ο σχεδιασμός και η διεξαγωγή ενός ερευνητικού προγράμματος πρέπει να γίνεται με βάση τις αρχές και τους κανόνες της επιστημονικής τεκμηρίωσης. Θεωρείται απαράδεκτη η κατασκευή ή η παραποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων.

11. Οι ερευνητές/τριες πρέπει να μεριμνούν ούτως ώστε να τηρείται η κείμενη νομοθεσία που αφορά στη λήψη μέτρων και στην τήρηση κανόνων ασφαλείας κατά την ανάληψη και τη διάρκεια υλοποίησης των ερευνητικών τους δραστηριοτήτων.

12. Οι Επιστημονικοί/ές Υπεύθυνοι/ες των ερευνητικών προγραμμάτων πρέπει να ενημερώνουν με ειλικρίνεια και επάρκεια όσους πρόκειται να λάβουν μέρος ή να επηρεαστούν άμεσα από αυτά, για τους στόχους του προγράμματος. Όταν για τη διεξαγωγή της έρευνας απαιτείται συναίνεση του ατόμου που συμμετέχει, η ενημέρωση του τελευταίου πρέπει να είναι πλήρης. Πρέπει, επίσης, να ενημερώνουν μη συμμετέχοντα πρόσωπα στην έρευνα τα οποία όμως επηρεάζονται άμεσα από τη διεξαγωγή της.

13. Κατά τη διεξαγωγή της έρευνας οι συνεργάτες απολαμβάνουν ελευθερία σκέψης και έκφρασης γνώμης, οφείλουν όμως να τηρούν τους κανόνες που τίθενται από τον/την Επιστημονικό/ή Υπεύθυνο/η της έρευνας. Οι συνεργάτες στην έρευνα οφείλουν: α) να ασκούν την ερευνητική τους δραστηριότητα με κύριο σκοπό την επέκταση της επιστημονικής γνώσης και το καλό του κοινωνικού συνόλου και β) να τηρούν τις διατάξεις της νομοθεσίας που αναφέρονται στα αντικείμενα της έρευνας και τους κανόνες δεοντολογίας του επαγγέλματός τους και του παρόντος Κώδικα.

14. Σε περίπτωση συλλογικής έρευνας, ο/η Επιστημονικός/ή Υπεύθυνος/η οφείλει να μεριμνά για την τήρηση των αρχών και της δεοντολογίας απ' όλα τα μέλη της ερευνητικής ομάδας. Ο σεβασμός της ατομικής συμβολής του/της κάθε ερευνητή/τριας και η τήρηση της διαφάνειας και της αμοιβαίας ενημέρωσης αποτελούν υποχρέωση όλων των συμμετεχόντων/χουσών στην έρευνα.

15. Όταν η έρευνα χρηματοδοτείται από εξωτερικούς φορείς, ακολουθούνται οι διαδικασίες που περιγράφονται στους οικείους οδηγούς χρηματοδότησης έρευνας του Ε.Λ.Κ.Ε. ή του ΚΕ.ΔΙ.ΒΙ.Μ. του Ε.Μ.Π. Πινακίδες, ανακοινώσεις και γενικά μέσα προβολής των ερευνητικών

προγραμμάτων διαμορφώνονται και χρησιμοποιούνται με τρόπο που να εξυπηρετεί την ενημέρωση της επιστημονικής κοινότητας και του κοινού. Η μνεία ενδεχόμενων χορηγών σε δραστηριότητες ή έντυπα των ερευνητικών ομάδων πρέπει να γίνεται με προσοχή, ώστε να μη δημιουργείται σύγχυση ως προς τον φορέα της έρευνας, να μην παρέχεται η αίσθηση διαφήμισης συγκεκριμένου προϊόντος, ούτε να δίδεται η εντύπωση της μόνιμης σύνδεσης του/της χορηγού με το Ίδρυμα. Πινακίδες και γενικά έντυπα προβολής των προγραμμάτων οφείλουν να αναφέρουν όλους τους συντελεστές της έρευνας.

16. Επίκληση τίτλου διοικητικής θέσης που κατέχει μέλος Δ.Ε.Π. σε συλλογικό όργανο, για την επιδίωξη εξωτερικής χρηματοδότησης η οποία αφορά στην ακαδημαϊκή μονάδα, γίνεται κατόπιν ενημέρωσης του συλλογικού οργάνου. Για ειδικές κατηγορίες μελών Δ.Ε.Π., ισχύουν οι επιπλέον δεσμεύσεις που αφορούν στους κλάδους τους.

17. Η έρευνα και η παροχή υπηρεσιών από Μέλη του Ιδρύματος χαρακτηρίζονται από αντικειμενικότητα και είναι απαλλαγμένες από μεροληψία που μπορεί να πηγάζει είτε από διάθεση εξυπηρέτησης του χρηματοδότη είτε από την αντίληψη συμφέροντος των εμπλεκόμενων στο έργο Μελών του Ιδρύματος. Ειδικότερα, η παροχή υπηρεσιών πραγματοποιείται βάσει των διατάξεων του άρθρου 51 του ν. 4957/2022, όπως εκάστοτε ισχύει.

18. Η συμμετοχή καθηγητών/τριών και άλλων κατηγοριών διδασκόντων/σκουσών και προσωπικού σε ερευνητικά έργα δεν μπορεί να επηρεάζει την άσκηση των βασικών διδακτικών και διοικητικών καθηκόντων τους στο Ίδρυμα.

19. Η χρήση εργαστηριακών υποδομών και οργάνων προϋποθέτει τη σύμφωνη γνώμη του Διευθυντή του Εργαστηρίου.

Άρθρο 10

Κανόνες Δεοντολογίας Σχετικά με τα Πνευματικά Δικαιώματα και τις Δημοσιεύσεις

1. Δεν επιτρέπεται η αναπαραγωγή ολόκληρου ή μερικούς πνευματικών έργων τρίτων προσώπων (βιβλίων, άρθρων, εργασιών, κ.λπ.) καθώς και η μετάφραση, η διασκευή, η παραποίηση ή η απομίμηση τους, χωρίς την άδεια του/της δημιουργού τους. Η απαγόρευση αυτή ισχύει ανεξάρτητα από τη μορφή αναπαραγωγής (έντυπη, ηλεκτρονική, φωτογραφική, κ.λπ.). Μη θιγομένων των διατάξεων περί αστικών ή ποινικών κυρώσεων, τυχόν παραβατική συμπεριφορά εκ μέρους Μέλους του Ιδρύματος σχετιζόμενη με τα παραπάνω συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα ως προς το οποίο επιβάλλονται οι πειθαρχικές ποινές του άρθρου 179 του ν. 4957/2022.

2. Τις ποινές της παρ. 1 επισύρουν και τα πειθαρχικά παραπτώματα της αντιγραφής, της πλαστογραφίας, της πλαστοπροσωπίας και της λογοκλοπής, ως και άλλες συναφείς παραβατικές συμπεριφορές κατά τους όρους της παρ. 2 του άρθρου 177 και του άρθρου 197 του ν. 4957/2022.

3. Ενδεικτικές περιπτώσεις παράβασης των κανόνων δεοντολογίας συνιστούν:

α. Η παράλειψη της αναφοράς της πνευματικής συνεισφοράς τρίτων προσώπων σε οποιοδήποτε δημι-

συσμένο έργο ή αντίθετα, η συμπερίληψη προσώπου ως δημιουργού ή συνδημιουργού σε έργο στο οποίο το σχετικό πρόσωπο δεν συνεισέφερε προσωπικό πνευματικό έργο.

β. Η αντιγραφή ερευνητικής εργασίας τρίτου.

γ. Η παραποίηση δεδομένων ή άλλων μορφών έρευνας, η μη εξουσιοδοτημένη συλλογή και χρήση των δεδομένων ή και άλλων στοιχείων και πληροφοριών σε σχέση με τους όρους που διέπουν την έρευνα ως και κάθε άλλου είδους απατηλή συμπεριφορά σε σχέση με τη χρήση δεδομένων, στοιχείων και πληροφοριών.

δ. Η παράνομη ιδιοποίηση ιδεών ή γνώμων που έχουν αποτυπωθεί εγγράφως ή και μέσω λειτουργικού συστήματος ή λογισμικού ή δεδομένων ή συνδυασμού αυτών, χωρίς τη νόμιμη συναίνεση του/της δικαιούχου ή την τήρηση προβλεπόμενης διατύπωσης.

ε. Η κακοδιαχείριση ή η ανεπαρκής διατήρηση δεδομένων και πρωτογενούς υλικού της έρευνας όταν η τήρησή τους επιβάλλεται για τους σκοπούς του έργου.

στ. Η αθέτηση υποχρέωσης γνωστοποίησης σύγκρουσης συμφερόντων στην έρευνα, περιλαμβανομένης της μη γνωστοποίησης της πηγής χρηματοδότησης για την έρευνα, ιδίως όταν ο/η χρηματοδότης/τρια έχει ιδιαίτερο συμφέρον στο αποτέλεσμα της έρευνας.

ζ. Η αθέτηση υποχρέωσης εμπιστευτικότητας που επιβάλλεται στο πλαίσιο συμβατικής ή άλλης νόμιμης υποχρέωσης.

η. Η εμφάνιση ορισμένης έρευνας ως νέας ενώ έχει δημοσιευθεί στο παρελθόν με αποτέλεσμα την παραπλάνηση τρίτων ως προς το χρόνο διεξαγωγής της.

θ. Η ανάθεση σε τρίτο, με ή χωρίς αμοιβή, της εκπόνησης και συγγραφής ερευνητικής εργασίας, εν όλω ή εν μέρει, και η εν συνεχεία παρουσίασή της ως ίδιο έργο του αναθέτοντος.

ι. Η διενέργεια ψευδών ή παραπλανητικών δηλώσεων ως προς την ύπαρξη έννομης σχέσης ή νόμιμου συμφέροντος που σχετίζεται με την έρευνα, περιλαμβανομένων ιδίως της αθέτησης υποχρέωσης γνωστοποίησης ουσιώδους συμφέροντος του/της ερευνητή/τριας ή των χρηματοδοτών του έργου ή του γεγονότος ότι η έρευνα χρηματοδοτείται με βάση τη συμφωνία που τη διέπει.

ια. Η χρήση τμημάτων εργασιών άλλων ατόμων ή οργανισμών, οποιουδήποτε τύπου (κείμενο, φωτογραφία, βίντεο), συμβατικής ή ψηφιακής μορφής, χωρίς να αναφέρονται οι πηγές των πληροφοριών.

ιβ. Η αντιγραφή τμημάτων κειμένου από δημοσιευμένο έργο τρίτου χωρίς την ύπαρξη σχετικής παραπομπής ή αναφοράς (reference).

ιγ. Η παρουσίαση ερευνητικής εργασίας τρίτου ως προϊόντος προσωπικής εργασίας.

ιδ. Η πολλαπλή χρήση της ίδιας φοιτητικής εργασίας σε διαφορετικά μαθήματα που έχει ως αποτέλεσμα να δίνεται η παραπλανητική εντύπωση ότι ο/η φοιτητής/τρια ανταποκρίνεται στις σχετικές υποχρεώσεις του.

ιε. Σε περίπτωση πνευματικού έργου που είναι συλλογικό αποτέλεσμα, η μη αναφορά στο έργο συνδημιουργού. Ενδείκνυται οι ερευνητές/τριες να συμφωνούν μεταξύ τους και με τους λοιπούς συνεργάτες τους, εγγράφως ή με ηλεκτρονικά μέσα, τον τρόπο συνεργασίας τους

και δημοσίευσης των ερευνητικών εργασιών ή άλλων έργων που εκπονούν, ως και τους όρους αναφοράς των ονομάτων των συνδημιουργών ή συνεργατών τους στις σχετικές δημοσιεύσεις (π.χ., σε αλφαβητική σειρά ή κατά τη σειρά συμβολής).

4. Κατ' εξαίρεση, δεν συνιστά παράβαση και ούτε προσκρούει στις διατάξεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας (ν. 2121/1993) η χωρίς την άδεια του/της δημιουργού και χωρίς αμοιβή, αναπαραγωγή άρθρων νομίμως δημοσιευμένων σε εφημερίδα ή σε περιοδικό, συντόμων αποσπασμάτων έργου ή τμημάτων συντόμου έργου ή έργου των εικαστικών τεχνών νομίμως δημοσιευμένου, που γίνεται αποκλειστικά και μόνο για σκοπούς διευκόλυνσης της διδασκαλίας ή διεξαγωγής των εξετάσεων στο Ίδρυμα, στο μέτρο που δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό, είναι σύμφωνη με τα χρηστά ήθη και δεν εμποδίζει την κανονική εκμετάλλευση. Η αναπαραγωγή πρέπει να συνοδεύεται από την ένδειξη της πηγής και των ονομάτων του/της δημιουργού και του/της εκδότη/τριας, εφόσον τα ονόματα αυτά εμφανίζονται στην πηγή.

5. Αν το πνευματικό δημιούργημα είναι το τελικό εξαγόμενο αμειβόμενου ερευνητικού έργου, που ανατέθηκε μέσω σύμβασης, είτε από φορέα του δημόσιου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα είτε από ιδιωτικό φορέα, θα πρέπει να λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα για την τήρηση των συμβατικών υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί μέσω των όρων της σύμβασης.

6. Για την περίπτωση της εκμετάλλευσης των περιουσιακών δικαιωμάτων που ενδεχομένως προκύπτουν από την εκμετάλλευση δικαιωμάτων βιομηχανικής ή πνευματικής ιδιοκτησίας, είτε από τον/την δημιουργό είτε από τον/την εφευρέτη/τρια, ενδέχεται να υπάρχουν περιορισμοί οι οποίοι θα πρέπει να διερευνώνται κατά περίπτωση. Η περίπτωση αυτή ισχύει για έργα τα οποία παρήχθησαν με μέσα ή με τη χρηματοδότηση του Ιδρύματος ή άλλου φορέα.

7. Στην περίπτωση εκπόνησης διπλωματικής εργασίας, μεταπτυχιακής εργασίας ή διδακτορικής διατριβής, το ηθικό και περιουσιακό δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας της ανήκουν στον/ην φοιτητή/τρια που την εκπονεί, σύμφωνα με τον ν. 2121/1993, όπως εκάστοτε ισχύει, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά σε περίπτωση που η εργασία εκπονείται με χρηματοδότηση ή υποστήριξη από τρίτους (π.χ. μέσω ερευνητικών προγραμμάτων, υποτροφιών, ή εν γένει συνεργασιών). Θεωρείται αυτόνομο ότι τόσο η διπλωματική ή η μεταπτυχιακή εργασία, όσο και η διδακτορική διατριβή είναι πρωτότυπα έργα του/της υποψηφίου/ας, ο/η οποίος/α τα υποβάλλει προς κρίση στις αρμόδιες επιτροπές αξιολόγησης.

8. Όταν ο/η προπτυχιακός/ή, μεταπτυχιακός/ή ή διδακτορικός/ή φοιτητής/τρια δημοσιεύει πρωτότυπες εργασίες που προκύπτουν από τη διπλωματική, μεταπτυχιακή ή διδακτορική διατριβή, εφόσον ο/η επιβλέπων/ουσα καθηγητής/τρια ή άλλοι/ες ερευνητές/τριες ή άλλα πρόσωπα έχουν ουσιαστική και πραγματική συνεισφορά στην ανάπτυξη των συγκεκριμένων εργασιών, καθέννας/μίας από αυτούς θα πρέπει να αναφέρεται ως συνσυγγραφέας.

9. Εφόσον ο/η προπτυχιακός/ή, μεταπτυχιακός/ή ή διδακτορικός/ή φοιτητής/τρια εκδώσει σε οποιαδήποτε μορφή τη διπλωματική ή μεταπτυχιακή του/της εργασία,

ή τη διδακτορική του/της διατριβή, οφείλει να αναφέρει το όνομα του Ιδρύματος, της Σχολής, του Τομέα και του Εργαστηρίου στο οποίο εκπονήθηκε η συγκεκριμένη εργασία, καθώς και το όνομα του/της Επιβλέποντος/ουσας Καθηγητή/τριας. Το όνομα του Ιδρύματος, της Σχολής, του Τομέα και του Εργαστηρίου πρέπει να αναφέρεται και στην περίπτωση των επιστημονικών δημοσιεύσεων.

10. Όταν ο/η Επιστημονικός/ή Υπεύθυνος/η του ερευνητικού έργου προβεί σε έντυπη ή ηλεκτρονική έκδοση, μέρους ή/και του συνόλου των αποτελεσμάτων του ερευνητικού έργου, τότε οφείλει να αναγράφει σε κάθε περίπτωση το όνομα του Ιδρύματος, εφόσον το συγκεκριμένο ερευνητικό έργο υλοποιήθηκε εντός των εγκαταστάσεων αυτού.

11. Κάθε μέλος διδακτικού ή/και ερευνητικού προσωπικού του Ιδρύματος υποχρεούται να αναφέρει το όνομα του Ιδρύματος σε όλες τις επιστημονικές του παρουσιάσεις και δημοσιεύσεις, η δε αναφορά στην ονομασία του Ιδρύματος σε ξένη γλώσσα θα γίνεται σύμφωνα με την εγκεκριμένη από το Ίδρυμα ονομασία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΛΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΙΘΑΝΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ

Άρθρο 11 Διαδικασία Κατάρτισης και Ισχύος Κώδικα Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής

Ο παρών Κώδικας καταρτίζεται από την Επιτροπή Δεοντολογίας για ακαδημαϊκά, διοικητικά και ερευνητικά θέματα, και ισχύει μετά την έγκρισή του από τη Σύγκλητο του Ε.Μ.Π., σύμφωνα με το άρθρο 217 του ν. 4957/2022, όπως εκάστοτε ισχύει. Ο Κώδικας Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής ενσωματώνεται στον Εσωτερικό Κανονισμό του Ιδρύματος τηρουμένων των προβλέψεων του νόμου και αναρτάται στον ιστότοπο του Ε.Μ.Π.

Άρθρο 12 Όροι Κατάρτισης και Αναθεώρησης του Κώδικα Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής

1. Η Επιτροπή Δεοντολογίας συντάσσει σχέδιο Κώδικα Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής, λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις του νόμου, τις καλές πρακτικές που μπορεί να υιοθετούνται για τη λειτουργία των Α.Ε.Ι. στην ημεδαπή ή στο εξωτερικό, ως και τους εν γένει όρους λειτουργίας του Ιδρύματος.

2. Η Επιτροπή Δεοντολογίας εισηγείται την αναθεώρηση του Κώδικα Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής στον/στην Πρύτανη/ι με σχετική κοινοποίηση της εισήγησής της στη Σύγκλητο του Ε.Μ.Π., σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο νόμο. Η εισήγηση αυτή υποβάλλεται στην αρχή του σχετικού ακαδημαϊκού έτους ως συνοδευτική της Ετήσιας Έκθεσης της Επιτροπής Δεοντολογίας που συντάσσει και υποβάλλει στον/στην Πρύτανη/ι με κοινοποίησή της στη Σύγκλητο σύμφωνα με το νόμο στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων της. Οι εισηγήσεις

τροποποίησης δύνανται να υποβάλλονται και πέραν του ως άνω τακτικού χρόνου, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του/της Πρύτανη/εως του Ιδρύματος.

Άρθρο 13

Διαδικασίες Συμμόρφωσης

1. Για τις ανάγκες εφαρμογής του Κώδικα Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής, οι αρμόδιες υπηρεσίες του Ιδρύματος, περιλαμβανομένων ιδίως της Διεύθυνσης Διοικητικού και των αρμοδίων Γραμματειών των Σχολών, υιοθετούν διαδικασίες ώστε τα Μέλη του Ιδρύματος να λαμβάνουν γνώση των διατάξεων του Κώδικα.

2. Η Επιτροπή Δεοντολογίας ενημερώνεται για την τήρηση των παραπάνω διαδικασιών και τον τρόπο εφαρμογής τους από τις ως άνω αρμόδιες υπηρεσίες του Ιδρύματος.

3. Η συμμόρφωση προς τους κανόνες λειτουργίας του Ιδρύματος και τους όρους του παρόντος Κώδικα αποτελεί αυτοτελή υποχρέωση και ίδια ευθύνη ενός εκάστου των Μελών του Ιδρύματος. Η Επιτροπή Δεοντολογίας επιλαμβάνεται επί υποθέσεων εξέτασης πιθανολογούμενων παραβάσεων σύμφωνα με τους όρους και τη διαδικασία του άρθρου 14.

4. Ενδείκνυται τα Μέλη του Ιδρύματος να ενημερώνουν τον/την Πρύτανη/ι στις περιπτώσεις πιθανολογούμενων παραβάσεων του Κώδικα Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής, υπονοιών ή ενδείξεων ως προς την τέλεση πράξεων παράβασης. Η Επιτροπή Δεοντολογίας, ύστερα από εντολή του/της Πρύτανη/εως, διερευνά περιστατικά που υπέπεσαν στην αντίληψη του/της Πρύτανη/εως βάσει της παραπάνω ενημέρωσης και προβαίνει σε σχετική εξέταση της υπόθεσης σύμφωνα με τους όρους των άρθρων 14 έως 17.

Άρθρο 14

Εξέταση Πιθανολογούμενων Παραβάσεων

1. Η Επιτροπή Δεοντολογίας δεν ενεργεί ως πειθαρχικό όργανο και ούτε υπέχει αρμοδιότητες επιβολής πειθαρχικών ποινών.

2. Η Επιτροπή Δεοντολογίας προβαίνει σε εξέταση πιθανολογούμενων παραβάσεων των διατάξεων του Κώδικα Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α. Μετά από εντολή του/της Πρύτανη/εως.

β. Μετά από έγγραφη αναφορά ή καταγγελία Μέλους του Ιδρύματος.

γ. Αυτεπαγγέλτως, εφόσον λάβει νόμιμη γνώση περί της πιθανολογούμενης παράβασης. Η Επιτροπή Δεοντολογίας λαμβάνει νόμιμη γνώση εφόσον ενημερώνεται για την πιθανολογούμενη παράβαση:

γα) από τις κατά περίπτωση αρμόδιες υπηρεσίες του Ιδρύματος (π.χ. μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου),

γβ) από Μέλος του Ιδρύματος βάσει επαρκών στοιχείων και πληροφοριών που της παρέχονται εγγράφως.

Άρθρο 15

Διαδικασία Εξέτασης

1. Για την εξέταση υπόθεσης πιθανολογούμενης παράβασης σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 14, η Επιτροπή Δεοντολογίας συνεκτιμά ιδίως:

α. Το είδος της πιθανολογούμενης παράβασης ή της υπόνοιας ή της ένδειξης τέλεσης πράξης παράβασης και τα πραγματικά περιστατικά που τίθενται υπόψη της βάσει της αναφοράς ή της καταγγελίας ή της ενημέρωσης της παρ. 2 του άρθρου 14.

β. Τα διαθέσιμα στοιχεία και τις πληροφορίες σε σχέση με την πιθανολογούμενη παράβαση ή την υπόνοια ή ένδειξη για την τέλεσή της.

γ. Το ορισμένο της αναφοράς ή καταγγελίας ή της ενημέρωσης της παρ. 2 του άρθρου 14.

δ. Το βαθμό επείγοντος ως προς τη λήψη μέτρων για την αντιμετώπισή της.

ε. Τον αριθμό και την πορεία τυχόν εκκρεμών υποθέσεων εξέτασης και το σχετικό φόρτο εργασίας.

στ. Την επάρκεια χρόνου που μπορεί να διαθέτει για να επιληφθεί.

2. Στις περιπτώσεις μη ορισμένου ή έλλειψης πληρότητας της αναφοράς ή της καταγγελίας ή της ενημέρωσης της παρ. 2 του άρθρου 14, η Επιτροπή Δεοντολογίας δύναται να ζητά πρόσθετα στοιχεία ή πληροφορίες ή την επιβεβαίωση και διευκρίνιση των υποβληθέντων. Η Επιτροπή Δεοντολογίας δεν προχωρεί στην εξέταση της υπόθεσης αν δεν της παρασχεθούν τα ζητηθέντα στοιχεία και πληροφορίες ως προς την πιθανολογούμενη παράβαση ή υπόνοια ή ένδειξη τέλεσης της σχετικής παράβασης ή αν δεν είναι αυτά επαρκή και τεκμηριωμένα. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή Δεοντολογίας αρχειοθετεί τις υποβληθείσες αναφορές ή καταγγελίες ή ενημερώσεις. Τα σχετικά αρχεία τίθενται στη διάθεση του/της Πρύτανη/εως.

3. Η Επιτροπή Δεοντολογίας αναφέρει απολογιστικά και σε ανώνυμη βάση περιπτώσεις αναφορών ή καταγγελιών ή ενημερώσεων που έχουν ως άνω αρχειοθετηθεί στην Ετήσια Έκθεση που συντάσσει σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 12.

4. Στις περιπτώσεις κατεπείγοντος ως προς την αντιμετώπιση πιθανολογούμενης παράβασης ή υπονοιών ή ενδείξεων για την τέλεση αυτής, ιδίως όταν λόγω της σοβαρότητας της παράβασης ή επιτακτικού δημόσιου συμφέροντος είναι αναγκαία η λήψη πειθαρχικών μέτρων για την αποτροπή κινδύνου, ή όταν στις παραπάνω περιπτώσεις η Επιτροπή Δεοντολογίας δε διαθέτει επαρκή χρόνο να επιληφθεί άμεσα ή κατά προτεραιότητα για την αξιολόγηση της υπόθεσης με βάση και το βαθμό σημαντικότητάς της, ενδεικτικά λόγω μη συγκέντρωσης επαρκών στοιχείων ή μη επάρκειας των χρονικών περιθωρίων που τίθενται για την αξιολόγηση της υπόθεσης, η Επιτροπή Δεοντολογίας προβαίνει σε άμεση ενημέρωση του/της Πρύτανη/εως και λαμβάνει από αυτόν/ήν οδηγίες και εντολές ως προς τον τρόπο χειρισμού της υπόθεσης.

5. Η Επιτροπή Δεοντολογίας αποφαινεται σχετικά με τη διαπίστωση παραβάσεων του Κώδικα Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής ή την τέλεση πειθαρχικών παραπτωμάτων με βάση τα στοιχεία και τις πληροφορίες που συγκεντρώνει κατά την εξέταση, διερεύνηση και αξιολόγηση των κρινόμενων αναφορών ή καταγγελιών ή ενημερώσεων της παρ. 2 του άρθρου 14, καθώς και γραπτά υπομνήματα ή προφορικές καταθέσεις των εμπλεκόμε-

νων. Προς το σκοπό αυτό, δύναται να καλεί προς εξέταση μάρτυρες μετά από σχετική ηλεκτρονική αλληλογραφία ή και με έγγραφη κλήση αναφέροντας τον τόπο, την ημέρα και την ώρα της παράστασής τους ενώπιόν της.

6. Αν η Επιτροπή Δεοντολογίας, κατά την εξέταση της υπόθεσης, διαπιστώσει ότι για τη διερεύνηση και αξιολόγησή της κρίνεται αναγκαία η διεξαγωγή άλλης πειθαρχικής διαδικασίας, ενημερώνει σχετικά τον/την Πρύτανη/ι και προβαίνει σε μνεία του θέματος αυτού στο πόρισμα που του υποβάλλει σύμφωνα με το άρθρο 16.

Άρθρο 16

Πόρισμα Εξέτασης και Διαδικασία Λήψης Αποφάσεων

1. Σε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης του Κώδικα Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής ή τέλεσης πειθαρχικού παραπτώματος, περιλαμβανομένων και των περιπτώσεων όπου διαπιστώνεται η ύπαρξη αποχρώσεων ενδείξεων παράβασης ή σχετικού παραπτώματος, τηρουμένων των όρων των άρθρων 11 έως 15, η Επιτροπή Δεοντολογίας συντάσσει σχετικό πόρισμα το οποίο και αποστέλλει στον/στην Πρύτανη/ι για τις περαιτέρω ενέργειες σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο νόμο. Επιπλέον, αναφέρει τις ως άνω περιπτώσεις απολογιστικά και σε ανώνυμη βάση στην Ετήσια Έκθεση που συντάσσει σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 12.

Η Επιτροπή Δεοντολογίας προβαίνει στη σύνταξη πορίσματος και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες στο πλαίσιο εξέτασης υπόθεσης δεν στοιχειοθετείται κατά την κρίση της παράβαση. Στην περίπτωση αυτή, το σχετικό πόρισμα αρχειοθετείται και τίθεται στη διάθεση του/της Πρύτανη/εως.

2. Η Επιτροπή Δεοντολογίας αποφαινεται επί υποθέσεων αναφορικά με τη διαπίστωση ή μη παραβάσεων ή πειθαρχικών παραπτωμάτων σύμφωνα με τα παραπάνω, εφόσον συμμετέχουν στη σχετική συνεδρίαση τουλάχιστον τα 4/5 των μελών της.

3. Οι συνεδριάσεις της Επιτροπής Δεοντολογίας επί θεμάτων που αφορούν στις παραπάνω υποθέσεις διεξάγονται με φυσική παρουσία των μελών στον προγραμματισμένο τόπο της συνεδρίασης ή και διαδικτυακά.

4. Για την πρόσκληση των μελών της Επιτροπής Δεοντολογίας επιμελείται ο/η Πρόεδρός της. Εναλλακτικά, η

κατάρτιση και υπογραφή του πρακτικού του πορίσματος από όλα τα μέλη της Επιτροπής Δεοντολογίας ισοδυναμεί με απόφαση της Επιτροπής Δεοντολογίας, ακόμη και αν δεν έχει προηγηθεί συνεδρίαση.

5. Οι αποφάσεις επί θεμάτων που αφορούν στις παραπάνω υποθέσεις λαμβάνονται εφόσον συμφωνούν τα 3/4 των παρισταμένων μελών της Επιτροπής Δεοντολογίας. Σε περίπτωση μειοψηφούσας θέσης, αυτή καταγράφεται στο σχετικό πόρισμα.

Άρθρο 17

Εμπιστευτικότητα, Εχεμύθεια και Απόρρητο

1. Τα μέλη της Επιτροπής Δεοντολογίας έχουν υποχρέωση τήρησης της εμπιστευτικότητας, της εχεμύθειας και του απορρήτου σύμφωνα με τη νομοθεσία ως προς τις υποβαλλόμενες αναφορές, καταγγελίες και ενημερώσεις της παρ. 2 του άρθρου 14 και τις πάσης φύσεως πληροφορίες και τα στοιχεία που περιέχονται σε γνώση τους σε σχέση με αυτές κατά την εξέταση υποθέσεων σύμφωνα με τους όρους του παρόντος Κεφαλαίου.

2. Η Επιτροπή Δεοντολογίας δύναται να ζητά από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Ιδρύματος κάθε στοιχείο και πληροφορία που κρίνει αναγκαία στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της σε σχέση με εξεταζόμενη υπόθεση πιθανολογούμενης παράβασης για τις ανάγκες διαπίστωσης της παράβασης. Το αίτημα παροχής στοιχείων και πληροφοριών κατά τα παραπάνω μπορεί να υποβάλλεται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προς την οικεία υπηρεσία ή τον/την καθ' ύλη αρμόδιο/α υπάλληλο του Ιδρύματος με σχετική κοινοποίηση προς τον/την Πρύτανη/ι.

Άρθρο 18

Ισχύς

Ο παρών Κώδικας Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής ισχύει από την ημερομηνία έγκρισής του από τη Σύγκλητο του Ε.Μ.Π., σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 11.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 19 Δεκεμβρίου 2024

Ο Πρύτανης

ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΗΘΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΗΔΕ ΤΟΥ ΕΜΠ

– ANNEX B.

**CODE OF ETHICS AND DEONTOLOGY OF THE RESEARCH ETHICS AND DEONTOLOGY
COMMITTEE OF NTUA**

Επισυνάπτεται το Παράρτημα 5 του Οδηγού Χρηματοδότησης του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας του ΕΜΠ (ΑΔΑ 661Ζ46ΨΖΣ4-ΟΕΕ)

Annex 5 of the Funding Guide of the NTUA Research Committee is attached.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5

Κανονισμός Ηθικής και Δεοντολογίας Έρευνας της ΕΗΔΕ του ΕΜΠ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΗΘΙΚΗΣ και ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ της Έρευνας**Άρθρο 1****Σύσταση της ΕΗΔΕ - Βασικές Αρχές Δεοντολογίας**

1. Η Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας (ΕΗΔΕ) του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (ΕΜΠ) συγκροτείται και λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4957/2022.
2. Η ΕΗΔΕ εγγυάται ηθικά και δεοντολογικά την αξιοπιστία των ερευνητικών έργων που διεξάγονται στο ΕΜΠ. Η ΕΗΔΕ ελέγχει κατά πόσο ένα ερευνητικό έργο διενεργείται με σεβασμό στην αξία των ανθρώπινων όντων, στην αυτονομία των προσώπων που συμμετέχουν, στην ιδιωτική ζωή και τα προσωπικά δεδομένα τους, καθώς και στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον.
3. Κατά την επιτέλεση του ακαδημαϊκού έργου πρέπει να αποφεύγεται οποιοδήποτε τύπου και μορφής διάκριση των αποδεκτών του συγκεκριμένου έργου ή των εμπλεκόμενων σε αυτό, με κριτήρια την εθνικότητα, τη φυλή, την καταγωγή, τη γλώσσα, το φύλο, τη θρησκεία, την ιδιωτική ζωή, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, την έμφυλη ταυτότητα, τη σωματική ικανότητα και την οικονομική και κοινωνική κατάσταση στην οποία αυτοί βρίσκονται.
4. Οι κανόνες δεοντολογίας αποτελούν κατευθυντήριες γραμμές για τη δράση των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας, στις οποίες αποτυπώνονται οι αρχές της λειτουργίας του ΕΜΠ. Τα μέλη της πολυτεχνειακής κοινότητας, καθώς επίσης και οι εξωτερικοί συνεργάτες, οφείλουν να τηρούν, κατά την επιτέλεση του έργου τους, τον παρόντα Κανονισμό Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας του ΕΜΠ.

Άρθρο 2**Σύνθεση – Θητεία της Επιτροπής Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας**

1. Η ΕΗΔΕ του ΕΜΠ αποτελείται από πέντε (5) τακτικά μέλη και τους αναπληρωτές τους.
2. Τα μέλη της ΕΗΔΕ είναι επιστήμονες, με ειδίκευση σε θέματα έρευνας, ηθικής/βιοηθικής και δεοντολογίας της έρευνας. Ένα (1) τουλάχιστον μέλος έχει ειδίκευση στην ηθική/βιοηθική. Δύο (2) τουλάχιστον από τα μέλη είναι πρόσωπα εκτός του ΕΜΠ. Τα γνωστικά αντικείμενα των μελών πρέπει να εξασφαλίζουν, κατά το μέτρο του δυνατού, την εκπροσώπηση των γνωστικών αντικειμένων του Ιδρύματος.
3. Η ιδιότητα του μέλους ΕΗΔΕ είναι ασυμβίβαστη με τις ιδιότητες του Πρύτανη, του Αντιπρύτανη, του Κοσμήτορα και μέλους της Επιτροπής Ερευνών του ΕΜΠ.
4. Τα μέλη της ΕΗΔΕ επιλέγονται ως εξής:
 - α. Η Επιτροπή Ερευνών του ΕΜΠ καταρτίζει και δημοσιεύει στον διαδικτυακό τόπο του ΕΜΠ πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την πλήρωση των θέσεων το αργότερο τρεις (3) μήνες πριν από τη λήξη της θητείας κάθε μέλους. Στην πρόσκληση προσδιορίζεται ο ακριβής αριθμός των μελών της ΕΗΔΕ του ΕΜΠ και εξειδικεύονται τα

προσόντα που πρέπει να έχουν τα μέλη της ΕΗΔΕ, ανάλογα με τα επιστημονικά πεδία του ΕΜΠ. Οι υποψηφιότητες και τα απαραίτητα δικαιολογητικά υποβάλλονται από τους ενδιαφερομένους ηλεκτρονικά,

β. Η Επιτροπή Ερευνών του ΕΜΠ αξιολογεί τις υποψηφιότητες και αποφασίζει για τη σύνθεση της ΕΗΔΕ. Κατά την απόφαση της Επιτροπής Ερευνών συνεκτιμώνται η εμπειρία των υποψηφίων στην υλοποίηση και διαχείριση έργων ως Επιστημονικά Υπευθύνων, η προηγούμενη συμμετοχή των υποψηφίων σε αντίστοιχες επιτροπές ηθικής/δεοντολογίας/βιοηθικής, η εκπροσώπηση στη σύνθεση της ΕΗΔΕ των γνωστικών αντικειμένων των Σχολών του ΕΜΠ, η διαμόρφωση της τελικής σύνθεσης της ΕΗΔΕ, έτσι ώστε να εξασφαλίζονται η διεπιστημονική προσέγγιση και τη σφαιρική εξέταση των ηθικών και δεοντολογικών ζητημάτων που προκύπτουν στο πλαίσιο της έρευνας.

5. Η ΕΗΔΕ συγκροτείται με απόφαση (πράξη) του Πρύτανη του ΕΜΠ. Στην απόφαση συγκρότησης της ΕΗΔΕ ορίζεται ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής.
6. Η διάρκεια της θητείας των μελών των ΕΗΔΕ είναι τριετής και μπορεί να ανανεωθεί μια (1) μόνο φορά, με δυνατότητα εκ νέου συμμετοχής σε επόμενη Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την πλήρωση θέσεων μελών της ΕΗΔΕ.
7. Αν κάποιο μέλος της ΕΗΔΕ παραιτηθεί, ελλείψει ή με οποιονδήποτε άλλον τρόπο παύσει τη θητεία του, αντικαθίσταται για το υπόλοιπο της θητείας του από το αναπληρωματικό μέλος του.
8. Ο Πρόεδρος της ΕΗΔΕ έχει την ευθύνη λειτουργίας της Επιτροπής, συγκαλεί τις συνεδριάσεις, αντιπροσωπεύει την Επιτροπή ενώπιον της Επιτροπής Ερευνών ΕΜΠ, της Συγκλήτου και όπου αλλού χρειαστεί. Ο Αντιπρόεδρος ασκεί τα καθήκοντα του Προέδρου σε περίπτωση κωλύματος του τελευταίου. Μπορεί επίσης να του ζητηθεί από τον Πρόεδρο να ασκήσει συμπληρωματικά καθήκοντα, όπως την εποπτεία μέρους της ημερησίας διάταξης.

Άρθρο 3 Αποστολή

Αποστολή της Επιτροπής Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας του ΕΜΠ είναι:

- α) να εξετάζει αν ένα ερευνητικό έργο διενεργείται με σεβασμό στην αξία των ανθρώπινων όντων, στην αυτονομία των προσώπων που συμμετέχουν, στην ιδιωτική ζωή και στα προσωπικά δεδομένα τους, αλλά και στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον.
- β) να ελέγχει την τήρηση των γενικά παραδεδωμένων αρχών περί την ακεραιότητα της έρευνας και περί τα κριτήρια της ορθής επιστημονικής πρακτικής, όπως περιγράφονται στο άρθρο 7.
- γ) να ενημερώνει την κοινότητα του ΕΜΠ για θέματα αρχών και κανόνων σε ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας, μέσω της πραγματοποίησης ομιλιών, ημερίδων και δημοσίευσης σχετικού υλικού. Μέρος ή το σύνολο των παραπάνω ενημερωτικών δράσεων θα είναι ελεύθερα προσβάσιμο σε ειδικό χώρο της ιστοσελίδας της Επιτροπής Ερευνών του ΕΜΠ που, θα διατηρείται και ενημερώνεται με ευθύνη της Επιτροπής Ερευνών.
- δ) να ενεργεί ή να γνωμοδοτεί σχετικά με θέματα ηθικής και δεοντολογίας της έρευνας, όποτε της ζητηθεί από αρμόδια

όργανα του ΕΜΠ, διά της Επιτροπής Ερευνών του ΕΜΠ.

ε) να συνεργάζεται με την Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής και με αντίστοιχες επιτροπές στη χώρα μας και στο εξωτερικό.

στ) να εκπροσωπεί το ΕΜΠ σε αντίστοιχες Επιτροπές της ΕΕ ή σε αντίστοιχους ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς.

Άρθρο 4 **Αρμοδιότητες**

1. Αρμοδιότητα της ΕΗΔΕ είναι να διαπιστώνει αν συγκεκριμένο ερευνητικό έργο που πρόκειται να εκπονηθεί στο ΕΜΠ συνάδει με τους κανόνες ηθικής και δεοντολογίας της έρευνας ως προς το περιεχόμενο και τον τρόπο διεξαγωγής της. Η ΕΗΔΕ αξιολογεί την ερευνητική πρόταση και την εγκρίνει ή εισηγείται την αναθεώρησή της, εφόσον προκύπτουν ηθικά και δεοντολογικά κωλύματα. Οι σχετικές συστάσεις και εισηγήσεις πρέπει να είναι ειδικά αιτιολογημένες. Η ΕΗΔΕ μπορεί, κατόπιν επώνυμης και τεκμηριωμένης αναφοράς, να ζητήσει περαιτέρω πληροφορίες ή διευκρινίσεις από τον επιστημονικό υπεύθυνο του ερευνητικού έργου και να παρακολουθεί την εξέλιξη των ερευνητικών έργων που έχει εγκρίνει.

Ειδικότερα στις αρμοδιότητες της ΕΗΔΕ περιλαμβάνεται:

- α) η εξέταση των χρηματοδοτούμενων ερευνητικών έργων που, κατά δήλωση του επιστημονικού υπευθύνου, περιλαμβάνουν έρευνα i) στον άνθρωπο, ii) σε υλικό που προέρχεται από άνθρωπο - όπως γενετικό υλικό, κύτταρα, ιστοί και προσωπικά δεδομένα-, iii) σε ζώα ή iv) στο περιβάλλον, φυσικό και πολιτιστικό. Η αντίστοιχη δράση του έργου δεν μπορεί να αρχίσει να υλοποιείται στο ΕΜΠ, αν δεν εγκριθεί προηγουμένως από την Επιτροπή.
- β) η εξέταση, εκτός των ερευνητικών έργων της προηγούμενης περίπτωσης και άλλου ερευνητικού έργου, ύστερα από αίτηση ενδιαφερόμενου προσώπου ή αναφορά.
- γ) η γνωμοδότηση για θέματα ηθικής και δεοντολογίας που αφορούν σε άρθρο προς δημοσίευση σε επιστημονικό περιοδικό ή σε υπό εκπόνηση διπλωματική εργασία ή διδακτορική διατριβή.
- δ) η παρακολούθηση προτεινόμενων αλλαγών σε ήδη εγκεκριμένα και υλοποιούμενα ερευνητικά έργα.

2. Η ΕΗΔΕ συντάσσει περιεκτική ετήσια έκθεση πεπραγμένων και την υποβάλλει στον Πρύτανη κατά την έναρξη κάθε ακαδημαϊκού έτους.

3. Όλα τα μέλη του ΕΜΠ οφείλουν να συνδράμουν την Επιτροπή στο έργο της.

4. Οι αποφάσεις της ΕΗΔΕ είναι δεσμευτικές για το ΕΜΠ.

5. Αν η νομοθεσία προβλέπει έγκριση ή αδειοδότηση του έργου από άλλη αρμόδια δημόσια υπηρεσία, διοικητικό όργανο ή ανεξάρτητη διοικητική Αρχή, η σχετική απόφαση της ΕΗΔΕ δεν υποκαθιστά την εν λόγω έγκριση ή αδειοδότηση.

6. Η ΕΗΔΕ αποφασίζει μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει τις δεκαπέντε (15) ημέρες από την υποβολή της αίτησης και τη συγκέντρωση όλων των απαραίτητων συνοδευτικών εγγράφων. Αν, μέσα στη προθεσμία αυτή, η ΕΗΔΕ δεν εκδώσει απόφαση, η αίτηση θεωρείται εγκεκριμένη.

7. Κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να καταθέσει, ενώπιον της ΕΗΔΕ, μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την έκδοση της απόφασης, αίτηση θεραπείας κατά των εισηγήσεων και συστάσεων της Επιτροπής, υποβάλλοντας νέα στοιχεία. Για την εξέταση της αίτησης θεραπείας η ΕΗΔΕ ζητά τη γνώμη της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής, η οποία οφείλει να τη διατυπώσει μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες. Αν η Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής δεν διατυπώσει γνώμη μέσα στην ανωτέρω προθεσμία, η ΕΗΔΕ προχωρεί στην εξέταση της αίτησης θεραπείας χωρίς τη γνώμη της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής.
8. Κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να προχωρήσει σε επώνυμη και τεκμηριωμένη αναφορά. Ωστόσο, η ενδεχόμενη υποβολή της αναφοράς δεν κωλύει την εκτέλεση του έργου.
9. Σε περίπτωση αναφοράς, η ΕΗΔΕ αποφασίζει το αργότερο μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την υποβολή της σχετικής αναφοράς. Αν στην προθεσμία αυτή δεν εκδοθεί απόφαση, η αναφορά θεωρείται ότι έχει απορριφθεί και εν συνεχεία αποστέλλει γραπτή απάντηση στον ενδιαφερόμενο.

Άρθρο 5

Λειτουργία της ΕΗΔΕ - Ασυμβίβαστα

1. Η ΕΗΔΕ συνεδριάζει τακτικά μία (1) φορά τον μήνα και εκτάκτως όποτε ζητηθεί αυτό από τον Πρόεδρό της ή τον Πρόεδρο της Επιτροπής Ερευνών του ΕΜΠ.
2. Ο Πρόεδρος της ΕΗΔΕ έχει την ευθύνη για την εύρυθμη λειτουργία της Επιτροπής, τη συγκαλεί και διευθύνει τις συνεδριάσεις της.
3. Η ΕΗΔΕ βρίσκεται σε απαρτία, όταν είναι παρόντα τρία (3) τουλάχιστον μέλη της συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου της, καθώς και ενός (1) από τα μέλη της που δεν ανήκουν στο ΕΜΠ, και αποφασίζει με πλειοψηφία των παρόντων.
4. Τα μέλη της ΕΗΔΕ δεν δικαιούνται αμοιβής ή άλλης αποζημίωσης για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις της.
5. Μέλος της ΕΗΔΕ έχει κώλυμα συμμετοχής στη συνεδρίαση σε κάθε περίπτωση κατά την οποία μπορεί να προκύψει σύγκρουση συμφερόντων. Σύγκρουση συμφερόντων προκύπτει, όταν μέλος της ΕΗΔΕ, έχει συμφέρον, το οποίο μπορεί να επηρεάσει ή φαίνεται να επηρεάζει την αμερόληπτη και αντικειμενική εκτέλεση των καθηκόντων του. Ως τέτοιο νοείται οποιοδήποτε πιθανό πλεονέκτημα υπέρ του ιδίου ή του συζύγου του ή συγγενούς α' βαθμού. Σε περίπτωση δήλωσης τέτοιου κωλύματος αναφορικά με συγκεκριμένη υπό αξιολόγηση πρόταση, το μέλος που δηλώνει το κώλυμα αντικαθίσταται από τον αναπληρωτή του.
6. Τα μέλη της ΕΗΔΕ, οι εισηγητές και κάθε εμπλεκόμενο μέλος που ασκεί υποστηρικτικό έργο έχουν υποχρέωση τήρησης εχεμύθειας για τις υπό αξιολόγηση ερευνητικές προτάσεις.

Άρθρο 6

Υποβολή προτάσεων

1. Η πρόταση ερευνητικού έργου, που υποβάλλεται για έγκριση από την ΕΗΔΕ, περιλαμβάνει ερωτηματολόγιο και συνοπτική έκθεση σχετικά με την καταλληλότητα και τη συμβατότητα του ερευνητικού έργου αναφορικά με την ισχύουσα νομοθεσία. Στην έκθεση αυτή ο επιστημονικός υπεύθυνος προσδιορίζει αν ο σκοπός και η μεθοδολογία του ερευνητικού έργου συμβιβάζονται με τις αρχές της ηθικής και τη σχετική νομοθεσία.
2. Η αίτηση και τα συνοδευτικά έγγραφα υποβάλλονται από τον επιστημονικό υπεύθυνο του έργου ηλεκτρονικά, μέσω του διαδικτυακού τόπου της ΕΗΔΕ.
3. Ο Πρόεδρος της ΕΗΔΕ ορίζει εισηγητή για κάθε αίτηση που υποβάλλεται, κατά προτεραιότητα μέλος της ΕΗΔΕ, ανάλογα με το επιστημονικό αντικείμενο του ερευνητικού έργου. Αν το γνωστικό αντικείμενο του έργου δεν μπορεί να καλυφθεί από τα μέλη της ΕΗΔΕ, ορίζεται εξωτερικός εμπειρογνώμονας, ο οποίος γνωμοδοτεί. Οι συνεδριάσεις της ΕΗΔΕ μπορεί να γίνονται εξ αποστάσεως με ηλεκτρονικά μέσα.
4. Η Επιτροπή Ερευνών του ΕΜΠ ορίζει υπάλληλό της, ο οποίος θα αναλάβει τη γραμματειακή υποστήριξη της ΕΗΔΕ και την τήρηση των σχετικών αρχείων. Ο/η γραμματέας της ΕΗΔΕ θα παραλαμβάνει την αίτηση, θα επιβεβαιώνει στον επιστημονικό υπεύθυνο την παραλαβή, αφού προηγουμένως διαπιστώσει την πληρότητα των υποβληθέντων δικαιολογητικών. Τα μέλη της Γραμματείας της ΕΗΔΕ οφείλουν να εκλαμβάνουν ως εμπιστευτικές όλες τις πληροφορίες και τα έγγραφα που σχετίζονται με τις υποβληθείσες προτάσεις και να μην αποκαλύπτουν τις πληροφορίες και τα έγγραφα σε τρίτους.

Άρθρο 7**Κανόνες Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας****7.1 Γενικοί κανόνες διεξαγωγής της έρευνας**

Η έρευνα πρέπει να διεξάγεται με σεβασμό στην επιστημονική αλήθεια, στην ακαδημαϊκή ελευθερία, στη ζωή, στην αξία του ανθρώπου και του φυσικού περιβάλλοντος, στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια, στην πνευματική ιδιοκτησία και στα προσωπικά δεδομένα. Κατά την ερευνητική διαδικασία δεν πρέπει να γίνεται διάκριση πολιτών κατά την εθνότητα, τη φυλή, την εθνική καταγωγή, τη γλώσσα, το φύλο, τη θρησκεία, την ιδιωτική ζωή, τη σωματική ικανότητα, τον σεξουαλικό προσανατολισμό ή την κοινωνικοοικονομική κατάσταση. Οι ερευνητές δεσμεύονται από τις γενικά αναγνωρισμένες αρχές προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της προστασίας της δημόσιας υγείας, της προστασίας του παιδιού και των ευαίσθητων ομάδων, καθώς και της προστασίας της βιοποικιλότητας. Τέλος, οι ερευνητές οφείλουν να μεριμνούν για την υπεύθυνη ενημέρωση του ευρύτερου κοινού.

Οι Σχολές του ΕΜΠ μπορεί να εξειδικεύουν τους σχετικούς με την έρευνα κανόνες στα επιστημονικά-ερευνητικά πεδία ενασχόλησής τους. Το προσωπικό του ΕΜΠ δεν πρέπει να αναλαμβάνει ερευνητικά προγράμματα με σαφή χαρακτήρα μελέτης τρέχουσας τεχνολογίας, δηλαδή συνήθους μελέτης που μπορεί να εκτελεσθεί από διπλωματούχους μηχανικούς ή τεχνικά γραφεία.

7.2 Βασικές προϋποθέσεις διεξαγωγής της έρευνας και ευθύνες του ερευνητή

Κατά την ανάληψη, τη διεξαγωγή και τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της έρευνας, οι επιστημονικοί

υπεύθυνοι οφείλουν να εξασφαλίζουν ότι:

α) έχουν λάβει τις απαιτούμενες από τους αρμόδιους φορείς άδειες για τη διεξαγωγή της συγκεκριμένης έρευνας, χωρίς αυτό να υποκαθιστά την υποχρέωση υποβολής επίσημου αιτήματος έγκρισης του ερευνητικού προγράμματος από την ΕΗΔΕ κατά περίπτωση, όπου απαιτείται.

β) η διεξαγωγή της έρευνας γίνεται με τρόπο αντικειμενικό και επιστημονικά αδιάβλητο, δηλώνοντας την πηγή/ τις πηγές χρηματοδότησης.

γ) έχουν λάβει υπόψη τους τις ειδικές διατάξεις που αφορούν στο συγκεκριμένο είδος έρευνας, όπως ιδίως συμβαίνει:

- για τις κοινωνικές έρευνες που αφορούν σε ευαίσθητες και ευπαθείς κοινωνικές ομάδες
- για την έρευνα στις βιολογικές επιστήμες (π.χ. κλινικές έρευνες, πειράματα που χρησιμοποιούν ζώα, έρευνα σε άγρια είδη)
- στη διαχείριση επικίνδυνων ουσιών και αποβλήτων.

δ) δεν παραβιάζουν διατάξεις της νομοθεσίας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Για την εξασφάλιση των προϋποθέσεων, οι επιστημονικοί υπεύθυνοι μπορούν να απευθύνονται συμβουλευτικά στην Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας του Ιδρύματος ή στον εκάστοτε αρμόδιο Αναπληρωτή Πρύτανη, πριν από την έναρξη οποιασδήποτε ερευνητικής δραστηριότητας που σχετίζεται με θέματα ηθικής και δεοντολογίας, τηρώντας ενημερωμένο αρχείο της σχετικής αλληλογραφίας τους για το προβλεπόμενο από το εκάστοτε πλαίσιο χρηματοδότησης χρονικό διάστημα μετά το πέρας της έρευνας.

7.3 Ευθύνη του ΕΜΠ

Η Διοίκηση του ΕΜΠ έχει υποχρέωση να προστατεύει την ανεξαρτησία των ερευνητών και να μεριμνά για την τήρηση των κανόνων δεοντολογίας της ερευνητικής πρακτικής, όπως αυτή περιγράφεται σε αντίστοιχα ελληνικά και ευρωπαϊκά κείμενα και κωδικοποιείται στον παρόντα Κανονισμό.

Οι Κοσμήτορες των Σχολών ΕΜΠ καταρτίζουν κατάλογο εμπειρογνημών του Ιδρύματος ή άλλων δημόσιων φορέων ή οργανισμών, οι οποίοι μπορούν να συνδράμουν την Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας στο έργο της.

7.4 Ανεξαρτησία του ερευνητή

Οι ερευνητές κατά τη διεξαγωγή της έρευνας οφείλουν να υιοθετούν εμπράκτως την επαγγελματική δεοντολογία του επαγγελματικού κλάδου στον οποίο ανήκουν. Παράλληλα, απολαμβάνουν τη συνταγματικά κατοχυρωμένη ελευθερία της έρευνας και δεν υπόκεινται σε οποιεσδήποτε εξωτερικές πολιτικές, ιδεολογικές ή άλλες πιέσεις και παρεμβάσεις.

7.5 Χρηματοδότηση

Οι ερευνητές υποχρεούνται να δημοσιοποιούν τις πηγές χρηματοδότησης της έρευνάς τους. Δεν επιτρέπεται στη σύναψη συμφωνίας για τη χρηματοδότηση ενός ερευνητικού έργου να συμπεριλαμβάνονται όροι, οι οποίοι θέτουν σαφώς σε κίνδυνο την ακαδημαϊκή ελευθερία τους κατά τον σχεδιασμό και τη διεξαγωγή της έρευνάς τους.

7.6 Επιστημονικοί υπεύθυνοι ερευνητικών ομάδων

Οι επιστημονικοί υπεύθυνοι, πέρα από τις ατομικές υποχρεώσεις τους, οφείλουν να ενημερώνουν τα μέλη της ομάδας τους ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, καθώς και ως προς τους κανονισμούς λειτουργίας του Ιδρύματος, συμπεριλαμβανομένων των οικείων κανόνων ηθικής και δεοντολογίας. Οφείλουν, επίσης, να επιβλέπουν την τήρηση των παραπάνω.

7.7 Ακεραιότητα του ερευνητή – Αποτελέσματα της έρευνας

Ο σχεδιασμός και η διεξαγωγή ενός ερευνητικού προγράμματος υπάγονται στους κανόνες της επιστημονικής τεκμηρίωσης. Η επιλεκτική δημοσίευση αποτελεσμάτων, που οδηγεί σε παραπλανητικά συμπεράσματα, έχει δυσμενείς συνέπειες για την επιστήμη και, ενδεχομένως, για το κοινωνικό σύνολο. Κατά συνέπεια, είναι ηθικά και δεοντολογικά μη αποδεκτή.

Ο επιστημονικός υπεύθυνος της έρευνας έχει υποχρέωση να καταθέσει στην Επιτροπή Ερευνών έκθεση με τα συνολικά αποτελέσματα που προέκυψαν από το συγκεκριμένο ερευνητικό πρόγραμμα, εφόσον του ζητηθεί.

7.8 Τήρηση κανονισμών ασφαλείας

Η ερευνητική δραστηριότητα θα πρέπει να γίνεται με σεβασμό προς όλες τις υπόλοιπες λειτουργίες του Ιδρύματος, και να μην θέτει σε κίνδυνο το προσωπικό ή τις υποδομές του Ιδρύματος. Οι ερευνητές θα πρέπει να μεριμνούν ούτως ώστε να τηρείται η κείμενη νομοθεσία που αφορά στη λήψη μέτρων και στην τήρηση κανόνων ασφαλείας κατά τη διάρκεια υλοποίησης των ερευνητικών δραστηριοτήτων τους, ιδιαίτερα σε εργαστηριακές έρευνες. Σε περίπτωση κατά την οποία η πλημμελής τήρηση των κανόνων ασφαλείας οφείλεται σε πλημμελείς υποδομές ή σε ανεπαρκή εργαστηριακό εξοπλισμό, τότε ο επιστημονικός υπεύθυνος του ερευνητικού έργου οφείλει να ενημερώσει διά του Κοσμήτορα, την Πρυτανεία του ΕΜΠ, ούτως ώστε να ληφθούν μέτρα.

Οι ερευνητές ακολουθούν ερευνητικό σχεδιασμό, ώστε να προλαμβάνονται οι κίνδυνοι για τα άτομα που συμμετέχουν. Και σε αυτόν περιλαμβάνονται οι κανόνες ασφάλειας. Εάν ενέχονται κίνδυνοι για τα άτομα που συμμετέχουν, αυτοί αντισταθμίζονται από τα ενδεχόμενα οφέλη για τους συμμετέχοντες και από τη σπουδαιότητα της γνώσης που αναμένεται να αποκτηθεί, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας.

7.9 Τήρηση αρχείων

Οι ερευνητές οφείλουν να τηρούν πλήρες αρχείο για την εξέλιξη και τα αποτελέσματα ενός έργου, ώστε να διευκολύνεται ο έλεγχος, και ταυτοχρόνως να διασφαλίζονται τα δικαιώματα της πνευματικής ιδιοκτησίας και να προστατεύονται τα προσωπικά δεδομένα.

7.10 Σχέσεις μεταξύ ερευνητών

Στη διεξαγωγή της έρευνας μπορούν να λάβουν μέρος και άλλες κατηγορίες προσωπικού, πέραν των μελών ΔΕΠ και του επικουρικού διδακτικού προσωπικού, όπως κατάλληλα ειδικευμένο προσωπικό που έχει ενταχθεί σε υπηρεσίες του ΕΜΠ, καθώς και εξωτερικοί συνεργάτες.

Οι επιστημονικοί υπεύθυνοι των ερευνητικών προγραμμάτων πρέπει να ενημερώνουν συνοπτικά και επαρκώς τα πρόσωπα, που πρόκειται να λάβουν μέρος σε αυτά, για τους στόχους του προγράμματος.

Οι ερευνητές οφείλουν:

- α) να ασκούν την ερευνητική δραστηριότητά τους με κύριο σκοπό την διεύρυνση της επιστημονικής γνώσης και το όφελος του κοινωνικού συνόλου.
- β) να τηρούν τις διατάξεις της νομοθεσίας που αναφέρονται στα αντικείμενα της έρευνας και τους κανόνες δεοντολογίας του επαγγέλματός τους και του παρόντος Κανονισμού.

Κατά τη διεξαγωγή της έρευνας οι ερευνητές απολαμβάνουν ελευθερίας σκέψης και έκφρασης γνώμης, οφείλουν

όμως παράλληλα να σέβονται τους περιορισμούς που επιβάλλονται από τον επιστημονικό υπεύθυνο της έρευνας για την οργάνωση και την καθοδήγηση της ερευνητικής δραστηριότητας.

Οι ερευνητές επιδεικνύουν αμοιβαίο σεβασμό, εχεμύθεια και δικαιούνται ίσης μεταχείρισης. Οι ερευνητές τηρούν πλήρη εχεμύθεια έναντι παντός τρίτου, σχετικά με τις πληροφορίες και τα επιστημονικά δεδομένα που θα λάβουν ή ενδέχεται να πληροφορηθούν κατά τη διεξαγωγή της έρευνας. Στους ερευνητές οφείλεται σεβασμός της προσωπικότητας και ακριβοδίκαιη αξιολόγηση των ικανοτήτων τους.

7.11 Συναίνεση συμμετεχόντων

α) Καμία έρευνα (βιολογική, ψυχολογική, κοινωνική κ.λπ.) σε άνθρωπο δεν μπορεί να διεξαχθεί χωρίς προηγούμενη διεξοδική, πλήρη και σαφή ενημέρωσή του για τον σκοπό του ερευνητικού προγράμματος την έκταση και τους πιθανούς κινδύνους.

β) Οι συμμετέχοντες, αφού ενημερωθούν, θα πρέπει να συναινέσουν γραπτώς. Η έγγραφη συγκατάθεση ή συναίνεση τεκμηριώνεται με υπογραφή σχετικής δήλωσης των ατόμων που συμμετέχουν στο ερευνητικό πρόγραμμα. Όσοι εκ του νόμου δεν είναι ικανοί για δικαιοπραξία επιτρέπεται να συμμετάσχουν μετά από έγγραφη συγκατάθεση των νόμιμων αντιπροσώπων τους.

γ) Η συμμετοχή σε ερευνητικό πρόγραμμα θα πρέπει να είναι ελεύθερη και εθελοντική και όχι προϊόν εξαναγκασμού. Επίσης, κάθε άτομο που συμμετέχει σε ερευνητικό πρόγραμμα θα πρέπει να μπορεί ελεύθερα να ανακαλεί τη συμμετοχή του σε αυτό, χωρίς τούτο να επιφέρει δυσμενείς συνέπειες.

δ) Δεν επιτρέπεται, κατά την έρευνα ή με πρόσχημα αυτήν, η οικονομική ή άλλη εκμετάλλευση ή η προσβολή της προσωπικότητας των προσώπων που υπόκεινται σε αυτήν.

ε) Σε μελέτες στις οποίες συμμετέχουν άτομα από ευαίσθητες ομάδες (π.χ. παιδιά, έγκυες, ΑμεΑ; κ.λπ.) λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα, ώστε να διασφαλίζονται τα δικαιώματα αυτών των ατόμων και σε καμία περίπτωση δεν υπάρχει εξαναγκασμός για τη συμμετοχή τους στη μελέτη.

7.12 Σεβασμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας

Οι ερευνητές κατά τη διεξαγωγή της ερευνητικής δραστηριότητας οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τους και να μη θίγουν καθ' οιονδήποτε τρόπο δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας τρίτων. Μέσω των αρμοδίων νομικών υπηρεσιών του, το ΕΜΠ οφείλει να μεριμνά, εκτός από την κατοχύρωση των δικών του δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, και για την προστασία των σχετικών με την εν λόγω έρευνα δικαιωμάτων των ερευνητών, αναφορικά με τα αποτελέσματα των εργασιών που εκπονήθηκαν στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους.

7.13 Σεβασμός Δικαιωμάτων Τρίτων

Οι ερευνητές του ΕΜΠ, κατά τη διεξαγωγή των ερευνών, οφείλουν να επιδεικνύουν τον προσήκοντα σεβασμό στην αξιοπρέπεια και στα ατομικά δικαιώματα τρίτων προσώπων τα οποία εμπλέκονται στην ερευνητική δραστηριότητα. Ιδίως οφείλουν να σέβονται την ιδιωτική και την οικογενειακή ζωή τους, να αποφεύγουν κάθε αξιακή διάκριση πολιτών που εκπορεύεται από την εθνική καταγωγή, τη γλώσσα, το φύλο, τη θρησκεία, την ιδιωτική ζωή, τη σωματική ικανότητα ή την κοινωνικοοικονομική κατάσταση.

7.14 Τήρηση αρχών βιοηθικής

ι) Γενικός κανόνας

Όσοι διενεργούν έρευνα στις βιολογικές επιστήμες πρέπει να είναι ενήμεροι για τις αρχές βιοηθικής και τις ειδικότερες απαιτήσεις δεοντολογίας που διέπουν το αντικείμενό τους. Η Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας του ΕΜΠ

οφείλει να επιμορφώνει τους ερευνητές με κάθε πρόσφορο τρόπο. Κάθε έρευνα στο πεδίο αυτό προϋποθέτει έγκριση του πρωτοκόλλου της από την Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας.

ii) Κλινικές μελέτες

Πρωταρχικός σκοπός της κλινικής έρευνας είναι η βελτίωση των προληπτικών, διαγνωστικών και θεραπευτικών διαδικασιών, καθώς και η κατανόηση της αιτιολογίας και της παθογένειας της νόσου, εφόσον ακόμη και οι καλύτερα τεκμηριωμένες προληπτικές, διαγνωστικές και θεραπευτικές μέθοδοι πρέπει να διερευνώνται συνεχώς ως προς την ασφάλεια και την αποτελεσματικότητά τους.

Οι ερευνητές οφείλουν να τηρούν τις αρχές που διέπουν τις κλινικές μελέτες, συμπεριλαμβανομένων και των ερευνών συμπεριφοράς στον άνθρωπο, όπως τις προβλέπουν αναλυτικά τα συναφή νομοθετικά κείμενα και τα κείμενα δεοντολογίας. Γενικής εφαρμογής αρχές που απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή είναι ιδίως αυτές της συναίνεσης ύστερα από πληροφόρηση (ενήμερης συγκατάθεσης, informed consent), της προστασίας των παιδιών και ευαίσθητων ομάδων, καθώς και της προστασίας των προσωπικών δεδομένων που συλλέγονται και αποτελούν αντικείμενο έστω και δυνητικής επεξεργασίας.

iii) Έρευνα σε ανθρώπινο βιολογικό υλικό

Η έρευνα σε ανθρώπινο βιολογικό υλικό διεξάγεται, εφόσον δεν υπάρχει εναλλακτική λύση συγκρίσιμης αποτελεσματικότητας, σύμφωνα με τις ηθικές αρχές που αναγνωρίζονται διεθνώς, κυρίως τις αρχές της αυτονομίας, της ωφέλειας, της μη βλάβης και της δικαιοσύνης.

Όσοι διενεργούν έρευνα σε ανθρώπινο βιολογικό υλικό δεσμεύονται από τις αρχές της ενήμερης συναίνεσης του δότη, και από τις αρχές της προστασίας των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, τα οποία συλλέγονται και υπόκεινται σε επεξεργασία. Ο δότης πρέπει να ενημερώνεται επιπλέον για την πολιτική της κτήσης περιουσιακών δικαιωμάτων στο εν λόγω υλικό και να ζητείται συγκατάθεσή του ως προς τούτο.

iv) Έρευνα σε ζώα

Τα πειράματα που γίνονται στο πλαίσιο έρευνας στην οποία χρησιμοποιούνται ζώα ως πειραματόζωα έχουν ως βασικούς/πρωταρχικούς στόχους την πρόληψη των ασθενειών, την προστασία της υγείας και τη βελτίωση των συνθηκών εκτροφής τους, καθώς και την πρόληψη των ασθενειών (παρασκευή εμβολίων, ορών κλπ.), τη διαφύλαξη και γενικά την προαγωγή της υγείας του ανθρώπου. Γενικά έχουν ως στόχο την ιατρική, βιολογική και αγροτική έρευνα.

β) Οι ερευνητικές προτάσεις που ενδεχομένως απαιτούν έγκριση εκ μέρους της Επιτροπής Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας περιλαμβάνουν συνήθως έρευνα, κατά την εκτέλεση της οποίας εγείρονται θέματα:

- i) προστασίας ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, όπως ιατρικών και γενετικών δεδομένων, πολιτικών, θρησκευτικών ή φιλοσοφικών πεποιθήσεων, εθνικής προέλευσης, κ.α.
- ii) κλινικών μελετών για φάρμακα ,
- iii) προστασίας των πειραματόζωων,
- iv) βιοποικιλότητας, δηλαδή εφαρμογών της βιοτεχνολογίας για τη δημιουργία Γενετικά Τροποποιημένων Οργανισμών (ΓΤΟ).

7.15 Έρευνα σε κοινωνικές επιστήμες

Η έρευνα στις κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία, Ψυχολογία κ.λπ.) διεξάγεται με την τήρηση των κανόνων της εχεμύθειας, εξασφαλίζοντας την ανωνυμία, την προστασία των προσωπικών δεδομένων και τον σεβασμό των ατομικών και γενικά όλων των συνταγματικών δικαιωμάτων των ανθρώπων που συμμετέχουν ως αντικείμενα έρευνας. Οι ερευνητές οφείλουν επίσης να ζητήσουν την ενήμερη συναίνεση των υποκειμένων της έρευνας για τη συμμετοχή τους, δηλαδή τη συγκατάθεση ύστερα από πληροφόρησή τους σχετικά με τους στόχους και τους πιθανούς τρόπους αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της έρευνας.

7.16 Προστασία προσωπικών δεδομένων

Οι ερευνητές υποχρεούνται να διασφαλίζουν πλήρως την προστασία των προσωπικών δεδομένων των συμμετεχόντων κατά τις διαδικασίες της επιλογής συμμετεχόντων, της λήψης ενημερωμένης συγκατάθεσης, της συλλογής και ανάλυσης δεδομένων, καθώς και κατά τη διαδικασία δημοσιοποίησης των ερευνητικών αποτελεσμάτων. Οι ερευνητές απαιτείται να εκτιμήσουν κατά τον σχεδιασμό του ερευνητικού πρωτοκόλλου, τον βαθμό στον οποίο η δημοσιοποίηση προσωπικών δεδομένων μπορεί να βλάψει την ιδιωτική, οικογενειακή και κοινωνική ζωή τους. Οι συμμετέχοντες πρέπει να μπορούν να αποφασίζουν πώς και πότε θα χρησιμοποιηθούν τα προσωπικά τους δεδομένα ή αν αυτά μπορούν να δημοσιοποιηθούν. Οι ερευνητές υποχρεούνται να ακολουθήσουν σχεδιασμό, σύμφωνα με τον οποίο θα διατηρηθούν εμπιστευτικά τα δεδομένα των συμμετεχόντων (π.χ. κωδικοποίηση, ασφαλής αποθήκευση των δεδομένων, έλεγχος των προσώπων που έχουν πρόσβαση στα δεδομένα, αφαίρεση στοιχείων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για αναγνώριση των συμμετεχόντων κατά την ανάλυση ή δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων της μελέτης). Σε κάθε περίπτωση η συλλογή και περαιτέρω επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων διέπεται από τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (GDPR 679/2016).